

toender.dk

REGNSKAB

2014

TØNDER KOMMUNE

Borgmesterens forord

En økonomi i god balance i Tønder Kommune

Tønder Kommune kommer ud af 2014 med et overskud på driften på 139,1 mio. kr. Det er dermed 58,1 mio. kr. bedre end oprindeligt budgetteret. På anlægsområdet er det glædeligt, at det igen er lykkedes at gennemføre anlæg for mere end 100 mio. kr. – nemlig for 105,1 mio. kr. Det betyder, at overskuddet på driften har været i stand til at finansiere vores anlægsaktivitet.

Med regnskab 2014 fortsættes den gode tendens med at holde de budgetter, der er lagt i fællesskab. På alle områder er udvist rettidig omhu.

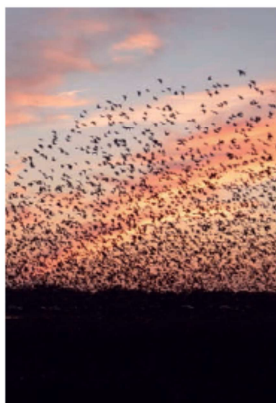
Samlet set har vi brugt 55,4 mio. kr. mindre til drift end forudsat, heraf alene 27,6 mio. kr. til indkomstoverførsler. Rigtig glædeligt at det er lykkedes at vende tidligere års stadig stigende udgifter til dette område.

En række anlægsprojekter er gennemført, mens andre er godt i gang som renovering af Tønder Sports- og Fritidscenter og tilbygningen til Tønder Rådhus.

Vi har afdraget 24,5 mio. kr. på vores gæld og optaget nye lån for 32,4 mio. kr. – en nettolåneoptagelse på 7,9 mio. kr. Vi er stadig blandt de kommuner med lavest gæld. De likvide beholdninger har været 189,9 mio. kr. i gennemsnit i 2014 hvilket er en stigning på ca. 13 mio. kr. i forhold til 2013.

Alt i alt et regnskabsresultat som peger fremad og giver os tro på, at vi har et godt økonomisk fundament for de kommende år.

Laurids Rudebeck
Borgmester

INDHOLD	Side
Kommuneoplysninger	4
Påtegninger	5
Ledelsens påtegning	5
Den uafhængige revisors påtegning	6
Kommunens årsberetning	8
Generelle bemærkninger	8
Regnskabsmæssig udvikling	9
Hoved- og nøgletal	17
Regnskabsopgørelse	18
Balance	20
Noter til driftsregnskab og balance	21
Opgaver udført for andre myndigheder	54
Bilag A	55
Anvendt regnskabspraksis	55

Kommuneoplysninger

Kommune	Tønder Kommune Kongevej 57 6270 Tønder
Telefon:	74 92 92 92
Telefax:	74 92 96 78
Hjemmeside:	www.toender.dk
E-mail:	toender@toender.dk
Hjemsted:	Tønder
Regnskabsår:	1. januar - 31. december

Revision	BDO Kommunernes Revision Godkendt revisionsaktieselskab Birkemose Alle 31 st. 6000 Kolding
-----------------	---

Påtegninger

Ledelsens påtegning

Økonomiudvalget har den 19. marts 2015 aflagt årsregnskab for 2014 for Tønder Kommune til Kommunalbestyrelsen.

Årsregnskabet bygger på de obligatoriske oversigter og redegørelser, der skal aflægges i overensstemmelse med Lov om Kommunernes styrelse og reglerne i Indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for Kommuner.

Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende billede af kommunens aktiver og passiver, finansielle stilling samt årets økonomiske resultat.

I henhold til styrelseslovens § 45 overgiver Kommunalbestyrelsen hermed regnskabet til revision.

Tønder Kommune, den 26. marts 2015

Laurids Rudebeck
Borgmester

Svend Erik Møller
Kommunaldirektør

Den uafhængige revisors påtegning

Kommunens eksterne revision skal i henhold til Indenrigsministeriets bekendtgørelse om kommunernes budget, regnskabsvæsen, revision m.v. senest den 15. august forsyne årsregnskabet med en revisionspåtegning.

Årsregnskabet med revisionspåtegning vil blive offentliggjort på kommunens hjemmeside.

Kommunens årsberetning

Generelle bemærkninger

Regnskabet

Tønder Kommunes regnskab er udarbejdet efter de retningslinjer, som er fastlagt i Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabssystem for kommuner".

Kommunen har valgt at aflægge et regnskab, som indeholder de oversigter, der er obligatoriske i forhold til et udgiftsbaseret regnskab, idet det afspejler det styringsgrundlag, der ligger til grund for den daglige drift – og suppleret dette med oversigter og noter efter en konkret vurdering. Regnskab efter omkostningsbaserede principper er fravalgt.

Kommunens "Anvendte regnskabspraksis" – som væsentligst er en opsummering af budget- og regnskabssystemets retningslinjer kan ses i bilag A.

Budgetgrundlaget

Det oprindelige budget:

Indtægter består af indtægter fra skatter, tilskud og udligning, hvor kommunen har anvendt det statsgaranterede udskrivningsgrundlag.

Driftsudgifter er baseret på en rammeudmelding, som er en fremskrivning af 2013 budgettet ved anvendelse af KL's anbefalede pris- og lønskøn.

Rammen er herefter korrigeret for konkrete reduktions- og udvidelsestiltag baseret på de politiske prioriteringer i forbindelse med budgetarbejdet.

Ved udarbejdelse af driftsbudgettet har kommunen iagttaget sin forpligtelse i forbindelse med økonomiaftalen mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening, som blandt andet indeholder et loft over kommunernes samlede serviceudgifter – med risiko for sanktionering såfremt aftalen ikke overholdes af alle landets kommuner under ét.

På anlægssiden er der i budgettet afsat rådighedsbeløb til allerede igangsatte anlægsarbejder samt nye anlæg i overensstemmelse med investeringsoversigten.

Finansieringsdelen indeholder en nettoeffekt af lån og øvrige finansforskydninger med en forventning om positivt bidrag herfra, således budgettet er bragt i balance ved et forventet forøgelse af de likvide aktiver.

Kommunens budget blev vedtaget af kommunalbestyrelsen den 10. oktober 2013.

Det korrigerede budget:

I det korrigerede budget indgår de tillægsbevillinger, som er blevet givet i løbet af året.

Tillægsbevillinger, som påvirker kassebeholdningen gives af Kommunalbestyrelsen. Omplaceringer mellem bevillingsområder uden påvirkning af kassebeholdning kan godkendes af Økonomiudvalget.

På driftssiden gives der som udgangspunkt ikke tillægsbevillinger, som påvirker kassebeholdningen i henhold til kommunens økonomiske politik. Undtaget herfra er de overførsler af driftsbevillinger, som sker fra gammelt til nyt regnskabsår efter Kommunalbestyrelsens godkendelse.

Tillægsbevillinger til rådighedsbeløb på anlæg og ændringer til finansiering godkendes løbende af Kommunalbestyrelsen i løbet af året.

Regnskabsmæssig udvikling

Tønder Kommunes regnskab for 2014 udviser et solidt resultat med et højt anlægsniveau og alligevel et samlet overskud på driften.

På driftssiden har kommunerne gennem flere år – og også i 2014 – været underlagt en statslig sanktionsmulighed, såfremt kommunerne samlet set ikke holdt sig inden for rammerne af det oprindelige budget på serviceudgifterne.

Tønder Kommune har allerede i budgetfasen ageret loyalt over for denne aftale – og regnskabet viser, at Tønder Kommune bidrager positivt til aftaleopfyldelsen, idet der på servicerammen er et mindreforbrug på 24,8 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget.

Dette er udtryk for, at der på stort set alle serviceområder har været udvist tilbageholdenhed i forbruget.

Kommunens udgifter til overførselsindkomster er også mindre end oprindeligt forventet med et mindreforbrug på 27,6 mio. kr.

Samlet er der derfor et overskud på den ordinære drift på 139,1 mio. kr., hvilket er 58,1 mio. kr. mere end oprindeligt budget.

På anlægssiden har kommunen – i lighed med sidste år – haft en stor anlægsaktivitet med udgifter på over 100 mio. kr., hvilket også var ønsket og forventet ved budgetlægningen.

Når der ses på regnskabsudviklingen på finansierings- og balancemæssige forskydninger, så slår det gode resultat også igenem på disse områder. Årets samlede overskud på driften på 29,4 mio. kr. er en del af forklaringen til en forhøjet kassebeholdning og en styrket egenkapital. Samtidig medfører det høje anlægsniveau, at værdien af kommunes anlægsaktiver er stigende, hvilket også har en positiv effekt på egenkapitalen.

Regnskabsoversigt (mio. kr.)	Oprindelig B 2014 (1)	Regnskab 2014 (2)	Afvigelse 2014 (3 = 2-1)	Tillægs- bevillinger 2014
Indtægter				
Personskatter	-1.342,2	-1.343,1	-0,9	0,6
Selskabsskatter m.v.	-19,9	-19,9	0,0	0,0
Grundskyld	-94,8	-93,8	1,0	-1,3
Generelle tilskud m.v.	-938,3	-937,7	0,6	-0,4
Indtægter i alt	-2.395,2	-2.394,5	0,7	-1,0
Driftsudgifter				
Serviceudgifter	1.638,5	1.613,7	-24,8	17,8
Uden for servicerammen	133,3	130,2	-3,1	0,3
Overførselsudgifter	531,5	503,9	-27,6	-15,0
Driftsudgifter i alt	2.303,3	2.247,8	-55,4	3,1
Renter	10,9	7,6	-3,3	0,0
RESULTAT AF ORDINÆR DRIFT	-81,0	-139,1	-58,1	2,0
Anlægsudgifter				
Anlægsudgifter (ex. Jordforsyning)	104,5	103,7	0,8	62,0
Anlægsudgifter - Jordforsyning	-3,0	1,4	-4,4	-1,2
Anlægsudgifter i alt	101,4	105,1	-3,7	60,8
RESULTAT SKATTEFINANSIERET I ALT	20,4	-34,0	-61,7	62,8
Forsyningsvirksomheder (brugerfinansieret)				
Affaldshåndtering	7,9	4,5	-3,4	-3,4
Forsyningsvirksomheder i alt	7,9	4,5	-3,4	-3,4
RESULTAT I ALT	28,3	-29,4	-65,1	59,5

(+ = mindreindtægter eller merforbrug og - = merindtægter eller mindreforbrug)

Forskellen mellem det oprindelige budget og regnskabet 2014 er udtryk for ændringer i aktivitetsniveauet i Tønder Kommune.

Tillægsbevillinger er Kommunalbestyrelsens godkendelse af ændret aktivitetsniveau i forhold til det oprindelige budget.

Tabellen viser i kolonne 2 regnskabet for Tønder Kommune

- * Indtægter i alt på 2.394,5 mio. kr.
- * Udgifter i alt på 2.247,8 mio. kr.
- * Overskud på ordinær drift 139,1 mio. kr.
- * Anlægsudgifter på 105,1 mio. kr.

Indenrigsministeriet har indskærpet, at kommunens regnskab skal indeholde oplysning om resultatet og mellemværendet på forsyningsområdet affald – også selv om området er lagt ud i et særskilt selskab.

Derfor er resultatet indarbejdet i regnskabs-oversigten og mellemværendet indarbejdet i balancen, men forholdet har mere teknisk end reel karakter, da området fortsat varetages af Tønder Affald A/S.

Oprindeligt budget

I forhold til det oprindelige budget har der i 2014 været fastholdt fokus på serviceudgifterne, hvor Tønder Kommune har ønsket at leve op til sin del af økonomiaftalen mellem KL og regeringen.

Med et mindreforbrug på serviceudgifterne på 24,8 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget ses dette mål at være nået.

Med ganske få undtagelser er det alle politikområder, der bidrager til mindreforbruget. Væsentligste bidragsydere er administrationsområdet, befordring, vej og park, pleje og omsorg og dagtilbud.

Tillægsbevillinger

Kommunalbestyrelsen vedtog i 2010 en økonomisk politik med henblik på at sikre en styrket økonomisk frihed.

Et væsentligt element i denne politik er, at der ikke gives tillægsbevillinger til driften finansieret via kassebeholdningen.

Årets tillægsbevillinger fordeler sig således:

Note	Tillægsbevillinger (mio. kr.)	Indtægter	Drift	Anlæg	Renter	Likvider og finans- forsk.
*	Overførsler fra 2013 til 2014	0,0	38,6	49,5	0,0	-88,1
*	Pulje til overførsler	0,0	-15,0	0,0	0,0	15,0
**	Halvårsregnskab	-0,3	-17,4	0,0	0,0	17,7
***	3. kvartalsregnskab	0,0	-3,0	0,0	0,0	3,0
****	Andre	0,0	1,3	11,7	0,0	-12,9
*****	Overførsel fra 2014 til 2015	0,0	-4,8	-0,4	0,0	5,1
	I alt	-0,3	-0,3	60,8	0,0	-60,2

(+ = udgiftsbevilling/likvidforøgelse og - = indtægtsbevilling/likvidforbrug)

*) Overførsler fra 2013 til 2014 har en direkte påvirkning af kassebeholdningen, men er reelt finansieret af mer- og mindreforbrug i det foregående år. I det oprindelige budget for 2014 var der afsat en pulje på 15 mio. kr. til delvis imødegåelse af overførsler.

*****) På turisme og erhvervsområdet er der i december 2014 godkendt overførsel til konkrete projekter i 2015 og 2016 på 4,8 mio. kr.

***) Ved halvårsregnskabet er der væsentlige ændringer vedrørende midtvejsregulering i forhold til staten, primært på førtidspensioner og følger af kontanthjælpsreformen - mindreforbrug 17,2 mio. kr. Modsatrettet reserveres 5 mio. kr. til forventede merudgifter forsikrede ledige. Samlet tilføres kassebeholdningen 14,3 mio. kr. og øvrige finansforskydninger 3,4 mio. kr. i forbindelse med halvårsregnskabet.

****) Ved 3. kvartalsregnskab er der yderligere forventning om lavere overførselsindkomster blandt andet som følge af reformer på områderne. Kassebeholdningen tilføres derfor 3 mio. kr.

*****) Andre bevillinger tilfører 3 mio. kr. til driften vedrørende konkurrenceudsættelse af rengøringen og entreprenøraftdelingen. Øvrige bevillinger tilfører midler til anlægsområdet og er primært finansieret fra driften og likvidbeholdningen. Bevillingerne er givet løbende over året og kan blandt andet henføres til skimmelrenovering og Tønder Sport og Fritidscenter.

Bevillinger til driften kan opdeles således:

Tillægsbevillinger - drift (mio. kr.)	Over- førsler	Indt. og udg. bevilling	Øvrige tillægs- bevillinger *	I alt
Indtægter	0,0		-0,3	-0,3
Serviceudgifter	35,0		2,9	37,9
Udgifter udenfor servicerramme	0,0		0,3	0,3
Overførselsudgifter	3,6		-18,9	-15,4
Pulje til overførsler	-15,0		0,0	-15,0
Overført til næste år	-4,8		0,0	-4,8
I alt ekskl. forsyning	18,8	0,0	-16,0	2,7
Forsyningsvirksomhed	0,0		-3,4	-3,4
I alt inkl. forsyning	18,8	0,0	-19,4	-0,6

*) Ved denne opdeling er det reelt de øvrige tillægsbevillinger, som skal holdes op mod den økonomiske politik. I 2014 udviser nettoeffekten af disse 16 mio. kr., som er tilført kassebeholdningen eller overført til anlæg. Væsentligste årsag er forventede mindreforbrug til overførselsudgifter, som følge af reformer på områderne. Tillægsbevilling på forsyningsområdet (3,4 mio. kr.) tilføres øvrige finansforskydninger.

Årets resultat

Årets resultat (mio. kr.)	Korr. Budget	Regnskab	Afvigelse	Overført til 2015 mm.
Indtægter	-2.395,6	-2.394,5	-1,0	0,0
Serviceudgifter	1.656,2	1.613,7	42,5	42,3
Udgifter udenfor servicerramme	133,6	130,2	3,4	0,0
Overførselsudgifter	516,5	503,9	12,6	5,4
Renter	10,9	7,6	3,3	0,0
Ordinær drift i alt	-78,3	-139,1	60,8	47,7
Anlæg	162,2	105,1	57,1	60,8
Resultat skattefinansieret i alt	84,0	-34,0	117,9	108,5
Forsyningsvirksomhed	4,5	4,5	0,0	0,0
Resultat i alt	88,5	-29,4	117,9	108,5

Resultatet af den ordinære drift viser et overskud på 139,1 mio. kr., hvilket er 58,1 mio. kr. bedre end forventet i det oprindelige budget. Da der i løbet af året er tillægsbevillet 2 mio. kr., bliver årets mindreforbrug i forhold til det korrigerede budget på 60,8 mio. kr.

Væsentligste årsag findes på serviceudgifterne med et mindreforbrug på ca. 42,5 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget, ligesom også mindreforbrug på 12,6 mio. kr. på overførselsudgifter bidrager på trods af de løbende nedjusteringer af budgetterne i løbet af året.

På anlægsområdet er forbruget ca. 3,7 mio. kr. større end oprindeligt budgetteret, men med tillægsbevilling på 60,8 mio. kr. ender anlæg med et mindreforbrug på ca. 57,1 mio. kr.

Det samlede mindreforbrug i forhold til det korrigerede budget udgør 117,9 mio. kr. og heraf overføres til efterfølgende år:

- * Drift 47,7 mio. kr. til efterfølgende år og anlæg
- * Anlæg 60,8 mio. kr.

Finansieringsoversigt (mio. kr.)	Oprindeligt budget 2014	Regnskab 2014	Budget vs. Regnskab
Likvide beholdninger primo:		72,8	
Tilgang af likvide aktiver	23,7	38,4	14,7
+/- Årets resultat	-28,3	29,4	57,7
+/- Låneoptagelse	23,0	32,4	9,4
+/- Øvrige finansforskydninger	29,0	-23,5	-52,5
Afgang af likvide aktiver	-23,0	-22,8	0,2
+/- Afdrag på lån	-23,0	-24,5	-1,5
+/- Kursregulering likvide aktiver	0,0	1,7	1,7
Ændring af likvide aktiver	0,7	15,5	14,8
Likvide beholdninger ultimo:		88,3	

(+ = forøgelse af likvide aktiver og - = formindskelse af likvide aktiver)

De likvide beholdninger er i 2014 forøget med 15,5 mio.kr., hvilket er 14,8 mio. kr. mere end forventet i det oprindelige budget.

Årets resultat er et væsentligt element i den udvikling, idet der oprindeligt var forventet et ressourcestræk på 28,3 mio. kr., men i stedet realiseres et positivt resultat på 29,4 mio. kr. – positiv nettoeffekt på kassebeholdningen herfra udgør 57,7 mio. kr.

Modsatrettet er udviklingen fra oprindeligt budget til realiseret på øvrige finansforskydninger med en negativ effekt på kassebeholdningen på 52,5 mio. kr. Det skal ses i sammenhæng med, at budgetteringen på finansforskydninger – i lighed med tidligere år – primært er af teknisk karakter. De 2 væsentligste budgetposter udgøres således af modpost til forventet resultat på forsyningsvirksomhederne (som er udskilt i særskilte selskaber) og modpost til central pulje til delvis imødegåelse af overførsler fra sidste år.

Finansforskydningerne er dog også påvirket af stigning og fald i kommunens kortfristede tilgodehavender og gældsforpligtelser, som det er yderst vanskeligt at opstille forventninger til i forbindelse med budgetlægningen og derfor ikke budgetlægges med.

I 2014 er det primært et større fald i den kortfristede gæld kontra tilgodehavender (jf. også efterfølgende note til balancen), som har en negativ effekt på kassebeholdningen. (Den indbyggede mekanisme heri er, at når kommunen mindsker sin korte gæld (ekstern finansiering), så er det kassebeholdningen som finansierer i stedet.)

Nettoeffekten af kommunens lånoptagelse (32,4 mio. kr.) og afdrag på lån (24,5 mio. kr.) medfører en forøgelse af de likvide beholdninger på 7,9 mio. kr.

Balance (mio.kr.)	Primo 2014	Ultimo 2014	Bevægelser
AKTIVER			
Anlægsaktiver - materielle og finansielle	1.575	1.638	63
Omsætningsaktiver	181	170	-12
Likvide beholdninger	73	88	16
AKTIVER I ALT	1.830	1.896	67
PASSIVER			
Egenkapital	-694	-812	-118
Hensatte forpligtelser	-436	-419	17
Langfristede gældsforpligtelser	-472	-480	-7
Kortfristede gældsforpligtelser	-227	-185	42
PASSIVER I ALT	-1.830	-1.896	-67

Egenkapitalen er reelt udtryk for forskellen mellem kommunens aktiver og forpligtelser. I 2014 er egenkapitalen blevet 87 mio. kr. større. Stigningen er væsentligst drevet af en forøgelse af anlægsaktiverne, nedbringelse af de hensatte forpligtelser og årets resultat – samlet positiv effekt for disse er ca. 78 mio. kr.

Årets overskud på godt 29 mio. kr. er også en væsentlig faktor i forhold til udviklingen på de likvide beholdninger, som er steget med 16 mio. kr.

Den bogførte værdi af kommunens anlægsaktiver er steget med 32 mio. kr., hvilket skal ses i sammenhæng med de seneste års høje niveau på kommunens investeringsoversigter og det øgede fokus, der har været på at få gennemført kommunens anlægsarbejde som planlagt. Det betyder at kommunens investeringer i nye anlæg og forbedringer på eksisterende anlæg nu overstiger afskrivningerne på de eksisterende anlæg. Det positive resultat på den ordinære drift er med til at skabe rum for de øgede investeringer.

Den langfristede gæld er også stigende med 7 mio. kr., men altså ikke i samme takt som anlægsaktiverne. Det betyder i grove træk, at kommunen fastholder og udvider produkti-

onsapparatet (anlægsaktiver til vedvarende eje og brug) ved dels en langfristet finansiering i form af lån og dels en kortfristet finansiering fra de likvide beholdninger.

Omsætningsaktiver og kortfristet gæld er principielt udtryk for en kortvarig præsentation i balancen indtil den endelige påvirkning af de likvide beholdninger i form af betalinger (eks. tilgodehavender eller kreditorer) eller driften (eks. mellemregning eller mellemregning mellem årene) falder på plads.

I 2014 er nettoeffekten på balancen af disse poster på ca. 30 mio. kr. Væsentligste årsager til udviklingen er et faldende niveau for kommunens mellemregningskonti og mellemregninger mellem årene (betalinger/indtægter omkring årsskiftet, som henføres til korrekt regnskabsår). Det er specielt færre forudbetalinger og restafregninger vedrørende refusionsordninger, som slår igennem ligesom de endelige restafregninger først indgår i 2015

Hoved- og nøgletal

Oversigt over væsentlige økonomiske nøgletal (1.000 kr.)	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Regnskab 2014
Regnskabsopgørelse (udgiftsbaseret)					
Resultat af ordinær driftsvirksomhed	-43.927	-114.190	-40.779	-95.948	-139.092
Resultat af det skattefinansierede område	9.759	-43.799	26.411	11.217	-33.981
Resultat af forsyningsvirksomheder, drift	0	0	1.568	6.358	4.550
Resultat af forsyningsvirksomheder, anlæg	0	0	0	0	0
Balance, aktiver					
Anlægsaktiver i alt	1.528.107	1.536.331	1.533.953	1.575.334	1.607.524
Omsætningsaktiver i alt	93.969	77.350	72.947	181.430	169.778
Likvide beholdninger	71.468	153.135	111.721	72.799	88.341
Balance, passiver					
Egenkapital	-816.536	-676.449	-668.329	-694.077	-781.252
Hensatte forpligtigelser	-277.467	-460.928	-447.998	-436.099	-419.212
Langfristet gæld	-469.510	-477.490	-443.184	-472.352	-479.836
- heraf ældreboliger	-204.910	-220.769	-214.764	-209.490	-202.440
Kortfristet gæld	-130.031	-151.949	-159.110	-227.035	-185.343
Gennemsnitlig likviditet (Kassekreditreglen)	187.169	207.699	222.253	176.806	189.924
Likvide aktiver pr. indbygger (hele kr.)	1.800	3.880	2.859	1.882	2.306
Langfristet gæld pr. indbygger (hele kr.)	-11.823	-12.099	-11.340	-12.210	-12.523
Langfristet gæld ekskl. ældreboliger pr. indbygger	-6.663	-6.505	-5.844	-6.795	-7.240
Skatteudskrivning (Kilde ØIM's nøgletal)					
Udskrivningsgrundlag pr. indbygger (statsgaranteret)	129.792	130.901	130.616	134.546	138.475
Udskrivningsprocent kommuneskat	25,0	25,3	25,3	25,3	25,3
Grundskyldspromille	21,24	21,24	21,24	21,24	21,24
Indbyggertal 1. januar (Kilde ØIM's nøgletal)	39.710	39.464	39.083	38.686	38.316

(Overskud og passiver angives med -)

*) Fra og med 2010 er kommunens regnskabspraksis ændret, så feriepengeforpligtelser ikke indgår i kommunens regnskabsafklæggelse

Regnskabsopgørelse

Note	Regnskabsopgørelse (1.000 kr.)	Regnskab 2013	Vedttaget budget 2014	Regnskab 2014
1	Indtægter			
	Skatter	-1.432.909	-1.456.958	-1.456.828
	Tilskud og udligning	-932.563	-938.286	-937.707
	Indtægter i alt	-2.365.472	-2.395.244	-2.394.535
	Driftsudgifter (excl. forsyningsvirksomhed)			
2	Økonomiudvalg	331.383	356.092	374.293
	Erhverv	10.820	12.630	10.649
	Beredskab	11.220	9.995	9.313
	Administration	282.668	290.728	292.137
	Borgerservice - overførselsudgifter	26.675	28.669	28.449
	Centrale puljer	0	14.070	0
	Befordring	0	0	33.744
3	Teknik- og Miljøudvalg	106.972	113.794	90.965
	Vej, park og kommunale bygninger	98.080	102.605	77.343
	Miljø og natur	13.277	13.445	13.581
	Jordforsyning	-2.221	-2.256	-2.443
	Entreprenøraftdelingen	-2.165	0	2.485
4	Socialudvalg	346.390	349.407	340.260
	Voksen/Social	169.500	163.954	165.535
	Førtidspensioner m.v., overførselsudg.	183.964	193.101	181.825
	Voksen/Social, udenfor servicerammen	-7.074	-7.648	-7.101
5	Sundhedsudvalg	476.462	489.293	476.093
	Sundhed	23.046	25.595	22.896
	Pleje og omsorg	314.686	319.660	312.534
	Aktivitetsbestemt medfinansiering	143.273	149.193	146.710
	Pleje og omsorg, udenfor servicerammen	-4.542	-5.155	-6.047
6	Kultur- og Fritidsudvalg	50.477	51.125	48.725
	Kultur	24.476	25.497	24.657
	Fritid og idræt	24.565	24.189	24.455
	Landdistrikter	1.436	1.439	-387
7	Arbejdsmarkedsudvalg	321.015	314.079	297.172
	Kontante ydelser, overførselsudg.	198.688	196.824	180.472
	Arbejdsmarkedsforanstaltning	4.890	10.011	9.040
	Driftsudgifter til aktivering, ovf.udg.	15.131	18.110	17.639
	Forsikrede ledige	102.306	89.134	90.022

Note	Regnskabsopgørelse (1.000 kr.)	Regnskab 2013	Vedtaget budget 2014	Regnskab 2014
8	Børn- og Skoleudvalg	631.806	629.478	620.322
	Uddannelse	339.193	343.927	336.160
	Dagtilbud	145.245	144.275	139.820
	Forebyggelse og anbringelse	144.404	138.713	142.207
	Uddannelse, overførselsudgifter	1.082	905	531
	Forebyggelse og anbringelse, ovf.udg.	5.044	4.769	4.963
	Forebyg. og anbring., udenfor serviceram	-3.163	-3.112	-3.359
	Driftsudgifter før finansiering	2.264.504	2.303.268	2.247.829
	Renter m.v.	5.019	10.946	7.614
	RESULTAT AF ORDINÆR DRIFTSVIRKSOMHED	-95.948	-81.031	-139.092
	Anlægsudgifter (excl. forsyningsvirksomhed)			
	Økonomiudvalg	8.514	26.150	13.415
	Teknik- og Miljøudvalg	49.993	34.447	22.284
	Socialudvalg	12.240	3.705	1.656
	Sundhedsudvalg	8.748	4.461	12.027
	Kultur- og Fritidsudvalg	11.096	24.631	34.948
	Arbejdsmarkedsudvalg	845	1.000	1.660
	Børn- og Skoleudvalg	20.753	10.056	17.684
	Anlægsudgifter i alt	112.190	104.450	103.673
	Jordforsyning (Netto køb og salg af jord)	-5.024	-3.011	1.438
	Ekstraordinære poster	0	0	0
	RESULTAT SKATTEFINANSIERET I ALT	11.217	20.408	-33.981
	Forsyningsvirksomheder (brugerfinansieret)			
	Affaldshåndtering	6.358	7.925	4.550
	Forsyningsvirksomheder i alt	6.358	7.925	4.550
	RESULTAT I ALT	17.575	28.333	-29.431

(+ = udgifter/underskud og - = indtægter/overskud)

Balance

Note	Balance (1.000 kr.)	Primo 2014	Ultimo 2014
AKTIVER			
12	Materielle anlægsaktiver	919.196	952.082
	Grunde og bygninger	786.487	765.531
	Tekniske anlæg, maskiner m.v.	34.542	32.297
	Inventar	9.712	7.869
	Anlæg under udførelse	88.455	146.385
	Finansielle anlægsaktiver	656.138	655.442
13	Aktier og andelsbeviser m.v.	613.871	613.930
14	Langfristede tilgodehavender	12.189	6.884
15	Udlæg vedr. jordforsyning og forsyningsvirksomh	30.078	34.628
	Omsætningsaktiver	254.229	258.119
	Varebeholdninger	273	160
	Fysiske anlæg til salg	72.037	76.430
	Tilgodehavender	103.453	87.900
	Værdipapirer	5.667	5.288
	Likvide beholdninger	72.799	88.341
AKTIVER I ALT		1.829.563	1.865.643
PASSIVER			
16	Egenkapital	-694.077	-781.252
	Modpost for selvejende institutioners aktiver	-10.176	-9.734
	Modpost for skattefinansierede aktiver	-979.262	-1.016.869
	Reserve for opskrivninger	-2.068	-2.068
	Balancekonto	297.429	247.420
	Hensatte forpligtelser	-436.099	-419.212
17	Langfristede gældsforpligtelser	-472.352	-479.836
	Nettogæld vedr. fonde, legater, deposita mv.	-5.282	-5.109
	Kortfristede gældsforpligtelser	-221.753	-180.234
PASSIVER I ALT		-1.829.563	-1.865.643
18	Kautions- og garantiforpligtigelse	-526.038	-579.016
19	Swapaftaler	-78.830	-73.961

(+ = aktiver og - = passiver)

Noter til driftsregnskab og balance

Note 1

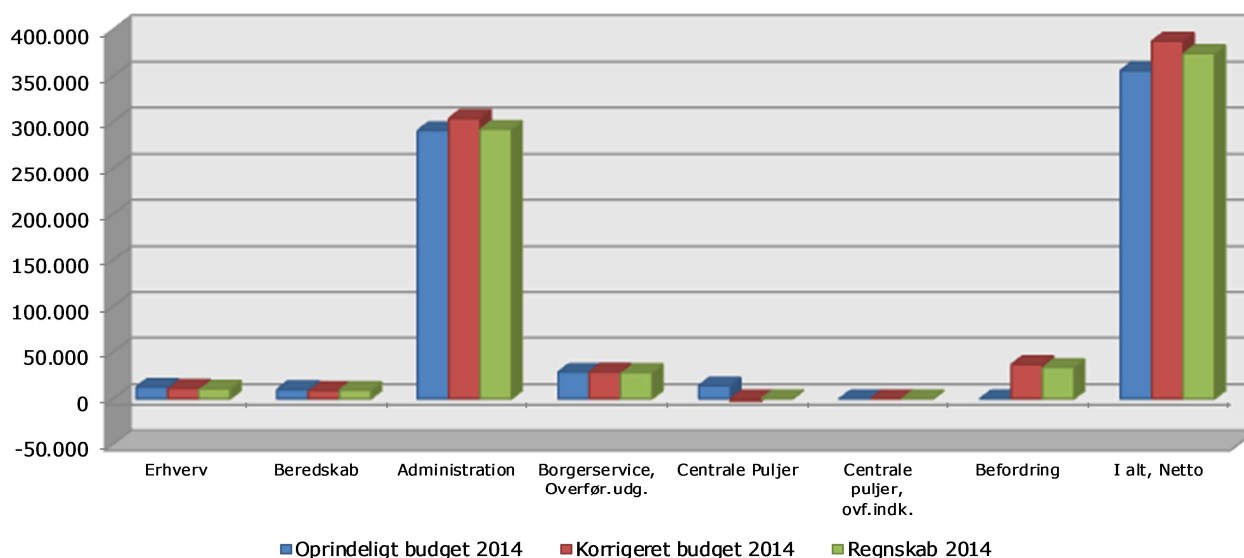
Skatter, tilskud og udligning (1.000 kr.)	Budget 2014	Korr. Budget 2014	Regnskab 2014
Skatter			
Kommunal indkomstskat	-1.342.372	-1.342.372	-1.342.372
Afregning vedrørende Det skrå skatteloft	1.115	900	900
Selskabsskat	-19.892	-19.892	-19.892
Anden skat på lignet visse indkomster	0	0	-646
Kommunens andel af skat af dødsboer	-976	-976	-976
Grundskyld	-94.131	-94.131	-92.943
Grundskyld udgifter hovedart 6	0	350	557
Kompensation uretmæssigt opkrævet grundskyld	0	-686	-686
Anden skat på fast ejendom	-702	-702	-770
Samlede skatter i alt	-1.456.958	-1.457.509	-1.456.828
Udligning og generelle tilskud			
Kommunal udligning	-706.464	-708.864	-708.864
Statstilskud til kommuner	-102.756	-102.756	-102.756
Udligning af selskabsskat	-6.672	-6.672	-6.672
Betinget balancetilskud	-20.412	-20.412	-20.412
Udligning vedrørende udlændinge	14.376	14.376	14.376
Kommunale bidrag til regionerne	4.782	4.782	4.788
Tilskud særligt vanskeligt stillet kommune	-9.996	-9.996	-9.996
Beskæftigelsestilskud	-88.920	-88.920	-88.920
Beskæftigelsestilskud - Efterregulering		2.628	2.628
Tilskud til generelt løft af ældreplejen	-5.664	-5.664	-5.664
Tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen	-7.584	-7.584	-7.584
Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud	-3.048	-3.048	-3.048
Flexjobbonus til kommunale arbejdsgivere	0	0	-25
Tilskud til omstilling af folkeskolen	-5.928	-5.928	-5.928
Udligning og generelle tilskud i alt	-938.286	-938.058	-938.077
Refusion af købsmoms			
Refusion af købsmoms	-88.608	-101.000	-109.303
Udgifter til købsmoms	88.608	101.000	109.242
Tilbagebetaling Refus. Købsmoms (huslejeindt.)	0	0	370
Korrektion vedr. tilskud	0	0	61
Momsrefusionsordning i alt	0	0	370
Skatter, tilskud og udligning i alt	-2.395.244	-2.395.567	-2.394.535

Note 2

Økonomiudvalget

Drift i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2014	Korrigeret budget 2014	Regnskab 2014	Afvigelse til oprindeligt budget *)	Afvigelse til korr. Budget *)
Erhverv	12.630	11.378	10.649	1.981	729
Beredskab	9.995	8.993	9.313	682	-320
Administration	290.728	303.798	292.137	-1.409	11.661
Borgerservice, Overfør.udg.	28.669	28.788	28.449	220	339
Centrale Puljer	14.070	-2.255	0	14.070	-2.255
Centrale puljer, ovf.indk.	0	0	0	0	0
Befordring	0	36.789	33.744	-33.744	3.044
I alt, Netto	356.092	387.490	374.293	-18.201	13.198

*) + = mindreforbrug og - = merforbrug

10. Generelt

På Økonomiudvalgets område har der været et merforbrug på i alt 18,2 mio. kr. i forhold til oprindeligt budget og et mindreforbrug på 13,2 mio. kr. i forhold til korrigeret budget.

Af de 13,2 mio. kr. i samlet mindre forbrug kommer 11,7 mio. kr. fra Administration, hvor både de egentlige driftsenheder (5,6 mio. kr.) og fællesområder (6,1 mio. kr.) bidrager til mindreforbruget.

Det nye befordringsområde udviser et mindreforbrug på godt 3 mio. kr., mens der modsatrettet mangler udmøntning af centrale puljer på 2,3 mio. kr.

11. Erhverv

I midten af 2013 blev Tønder Erhvervsråd etableret med forventningen om, at erhvervsrådet skal være en væsentlig samarbejdspartner i udmøntningen af kommunens er-

hvervsstrategi og fungere som et væsentligt bindeled til erhvervslivet.

Erhvervsrådet har i 2014 arbejdet videre med at etablere grundlaget for sit virke og har herunder udarbejdet en erhvervsfremmestrategi for 2014 – 2017, som har været forelagt Kommunalbestyrelsen.

Strategien baseres på en vision om, at *Tønder Kommune er en kommune med vækst og udvikling, hvilket ses på en stigning i antallet af arbejdspladser og øget bosætning.*

På baggrund heraf er der formuleret 5 primære indsatsområder, hvor erhvervsrådet vil tage en styrende rolle – og 5 områder, hvor TE vil være en aktiv medspiller.

2014 har således været et år, hvor der i samarbejdet mellem Tønder Erhvervsråd og Tønder Kommune er videreført, søsat og påtænkt en

række initiativer for at fremme den fælles vision for erhvervsfremme i Tønder Kommune.

I kommunalt regi videreføres en række medlemskaber og samarbejder i forskellige fora på det tværkommunale og regionale plan - Vækstforum, SVUF, URS, Væksthus Syddanmark mv.

Uforbrugte midler fra 2013 blev overført til 2014 på den særlige erhvervsfremmepulje.

Puljen er blandt andet blevet udmøntet til igangsætning af initiativer som forprojekter for videncenter Nationalpark Vadehavet, markedsføring tyske erhvervs kontakter og tilskud til det forberedende arbejde med Løgumkloster ny højskole.

Da ikke alle midler kunne forventes anvendt i 2014 blev der i december anmodet om overførsel af 3,57 mio. kr. fra puljen til brug i de kommende år ligesom det resterende mer-/mindreforbrug på området søges overført i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

Den flerårige visionspulje for turisme havde i 2014 en ramme på godt 3,1 mio. kr. Den er blandt andet gået til udarbejdelse eller gennemførelse af turismepolitik for 2014 - 2017, markedsføringstiltag, byturisme, vadehavsaktiviteter, feriehusudvikling, markedsføring af julebyen og destinationssamarbejde Sønderjylland mm.

I december 2014 blev der truffet beslutning om nedlæggelse af Turismevisionspuljen. I den forbindelse er der forhåndsoverført 1,2 mio. kr. til afslutning af igangværende turismeprojekter i 2015 og 2016. Det resterende mer-/mindreforbrug på området søges overført i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

Samlet ender erhvervsområdet med et mindreforbrug i forhold til korrigeret budget på 0,7 mio. kr.

12. Beredskab

Tønder Brandvæsen varetager opgaven med at forebygge, planlægge og afhjælpe ulykker og katastrofer på liv, ejendom og miljø jf. Beredskabsloven. Herudover har Brandvæsenet ansvaret for driften af kommunens servicevagt.

I brandvæsenets administration er der 7 fastansatte, der primært udfører opgaver inden

for forebyggelse og planlægning samt uddannelse. Administrationen er placeret på rådhuset i Tønder.

I det afhjælpende beredskab er der tilknyttet ca. 250 frivillige og deltidsansatte. Der er i alt 11 brandstationer (2 Falckstationer og 9 brandstationer betjent af Frivillige Brandværn) samt en Beredskabsgård og et Ungdomsbrandværn.

Politisk refererer Tønder Brandvæsen til Beredskabskommissionen, der udover Borgmesteren, har 3 repræsentanter fra kommunalbestyrelsen, 1 repræsentant fra politidirektørembedet samt 3 observatører fra de frivillige.

Beredskabskommissionen har ansvaret for det samlede kommunale beredskab, som i overskrifter omhandler forebyggelse, beredskabsplanlægning og indsats ved skader på personer, ejendom og miljø. Den samlede nettoudgift for driften var i 2014 ca. 9,6 mio. kr.

I 2011 blev et INTERREG projekt "Beredskab uden grænser" opstartet. Projektet har været gennemført i 2012, 2013, 2014 og forventes afsluttet medio 2015. Udgifterne afholdes over Brandvæsenets budget. Udgifterne refunderes senere af Regionen via de bevilgede INTERREG midler.

Brandvæsenets administration har i 2014, på vegne af risikostyringsgruppen, gennemført RABB-besøg (Risikostyring, Arbejdsmiljø, Bygningsforhold og Brandforhold).

Brandvæsenets administration har i 2014, på vegne af risikostyringsgruppen, administreret driften af en tyverivagtordning samt etablering og vedligeholdelse af tyverianlæggene i kommunens bygninger. Underskuddet i forbindelse med etablering forventes tilbagebetalt af driftsoverskuddet indenfor de kommende 2 - 3 år.

Hvis regnskabet justeres for udgifter til INTERREG projektet samt etableringsudgifter til tyverisikring er regnskabet i balance.

På anlægsbudgettet blev der bl.a. foretaget investering i autosprøjte til Øster Højst samt levetidsforlængelse af lift i Tønder.

13. Administration

Puljer

I budgettet under administration indgår blandt andet kommunens barselsudligningspulje og selvforsikringsområder.

Barselsudligningspuljen er skabt ved en fælles reduktion af alle lønbudgetter og fordeles løbende til de enheder, som har ansatte på barsel. Formålet er at give budgetmæssig kompensation af forskellen mellem barselsdagpenge og den faktiske lønudgift.

Fra 2010 har kommunen været selvforsikrende på arbejdsskadeområdet. Der er derfor afsat budgetbeløb under politikområde administration, som skal dække kommunens samlede udgifter til arbejdsskader, som ikke lænere er afdækket af et forsikringselskab.

Ved etablering af ordningen blev alle decentrale budgetter til arbejdsskadeforsikring reduceret og samlet under selvforsikringsordningen. Der er efterfølgende foretaget nedjusteringer af selvforsikringsbudgettet.

Området er kendetegnet ved lange afklaringsperioder og sagsbehandling på de sager, som kan have den væsentligste økonomiske betydning for kommunen.

På den baggrund vurderes udgiftsniveauet i regnskabet for 2014 endnu ikke at være på et niveau, der afspejler den reelle udgift ved at være selvforsikrende.

Borgerservice

Digitalisering

I 2014 er der implementeret 3 selvbetjeningsløsninger som en følge af bølge 4 af obligatoriske selvbetjeningsløsninger.

Det drejer sig om følgende:

- * Ansøgning om lån til beboerindskud
- * Registrering i CPR
- * Logiværtserklæringer

Samtidig har der i 2014 været stor fokus på implementering af digital post hos borgeren som kulminerede den 1. november 2014 hvor alle borgere overgik.

Tønder Kommune opnåede en tilslutning på 89,1 % af vore borgere over 15 år som er tilsluttede ved årets udgang og 10,1 % som er fritaget.

Ud fra digitaliseringsstyrelsens forventede fritagelsesprocent på 20 %, så ligger Tønder Kommune på et tilfredsstillende niveau, selvom fritagelsesprocenten er lidt højere end hos vore omegnskommuner.

Følgende aktiviteter har været anvendt i løbet af 2014 i forbindelse med digital post:

- * Være fysisk i forskellige supermarkeder spredt i kommunen
- * Annoncekampagner
- * Deltagelse i messer
- * Opmanding på borgerguidefunktionen

Kontanthjælp

En stor omlægning af kontanthjælpsreglerne gjorde, at der skulle ske fornyet vurdering af den gensidige forsørgelsespligt samt kontanthjælp for unge under 25 år.

Omlægningen var en del af regeringens reformprogram og indebærer en besparelse på ydelsesområdet som blev indregnet i arbejdsmarkedsudvalgets budget.

Kontrolindsatsen

2014 er det første kalenderår, hvor Udbetaling Danmark varetager delopgaven med kontrolindsatsen og det har indebåret, at flere af tilsynsområderne overgik til UDK og andre områder blev opprioriteret i Borgerservice.

For eksempel blev ydelsesområdet opprioriteret.

	2011	2012	2013	2014
Kommunal besparelse (1.000 kr.)	2899	1955	1436	1896

Der ses en tendens til at antallet af anonyme henvendelser falder.

Central Rengøring

Ledelsen i Central Rengøring har i 2014 arbejdet med en ændring af rengøringsplanlægningen på SFO-området samt prioriteret effektive arbejdsgange. Det er lykkedes at effektivisere for et beløb svarende til ca. 1,2 mio. kr. og samtidig fastholde en meget lille sygefraværsporcet på ca. 2,7-3,2, hvilket er meget lav set ud fra branchen.

Det betyder selvfølgelig også, at der ikke er brugt så stor en vikardækning som ventet.

Der er arbejdet med konkurrenceudsættelsen på rengøringsområdet og nedsat en organisation til dette.

Økonomien

Samlet ender politikområdet administration med et mindreforbrug i forhold til det korrigerede budget på 11,7 mio. kr.

Afvigelsen dækker over både mer- og mindreforbrug på de forskellige områder, men primære årsager kan henføres til:

- * Den almindelige drift af de administrative enheder har et mindreforbrug på 5,6 mio. kr., hvoraf væsentligste bidragsydere er central rengøring med godt 2,1 mio. kr., Teknik og Miljø med 1,7 mio. kr. og Social, Arbejdsmarked og Sundhed med 1,4 mio. kr.
- * Udgifter til områder, som er fælles for hele kommunen udviser et mindreforbrug på 6,1 mio. kr., hvor de væsentligste bidrag kommer fra forsikring 3,4 mio. kr., digitalisering 3,0 mio. kr. og IT med 1,4 mio. kr., mens tjenestemandspensioner modsatrettet har et merforbrug på 2,6 mio. kr.

16. Centrale puljer

Under de centrale puljer har der i 2014 primært stået de tilbageværende beløb vedrørende kommunens effektiviseringsstrategi. Fremadrettet vil elementer fra effektiviseringsstrategien blive lagt under den nye innovationsstrategi.

Regnskabet udviser en manglende udmøntning af 2,3 mio. kr. på de centrale puljer.

20. Befordring

Fra 2014 er befordringsområdet samlet under ét politikområde. Befordringsområdet dækker al personbefordring i Tønder Kommune, opdelt i områderne:

- * Kollektiv trafik
- * Handicapkørsler
- * Flextrafik
- * Dagcenterkørsler
- * Befordring af elever i grundskolen
- * Befordring af elever specialundervisning
- * Befordring af syge til ungdomsuddannelser
- * Central svømmeundervisning
- * Befordring STU ungdomsuddannelse
- * Gratis befordring af skoleelever.

Der er iværksat aktiviteter for at udmønte besparelseskravet på 2,1 mio. kr. frem til 2017 samt de årlige 1 % rammereduktioner.

Størstedelen af besparelsen er realiseret, hvilket resultatet for 2014 afspejler. Besparelseskravet på 2,1 mio. kr. betyder en reduktion af budgettet i 2016 og 2017 årligt på 0,7 mio. kr. udover 1 % reduktionen.

Den indgåede aftale om gratis befordring af skolebørn har påvirket resultatet i 2014 med 0,85 mio. kr., som svarer til udgiften til at betale skolekort til friskolerne.

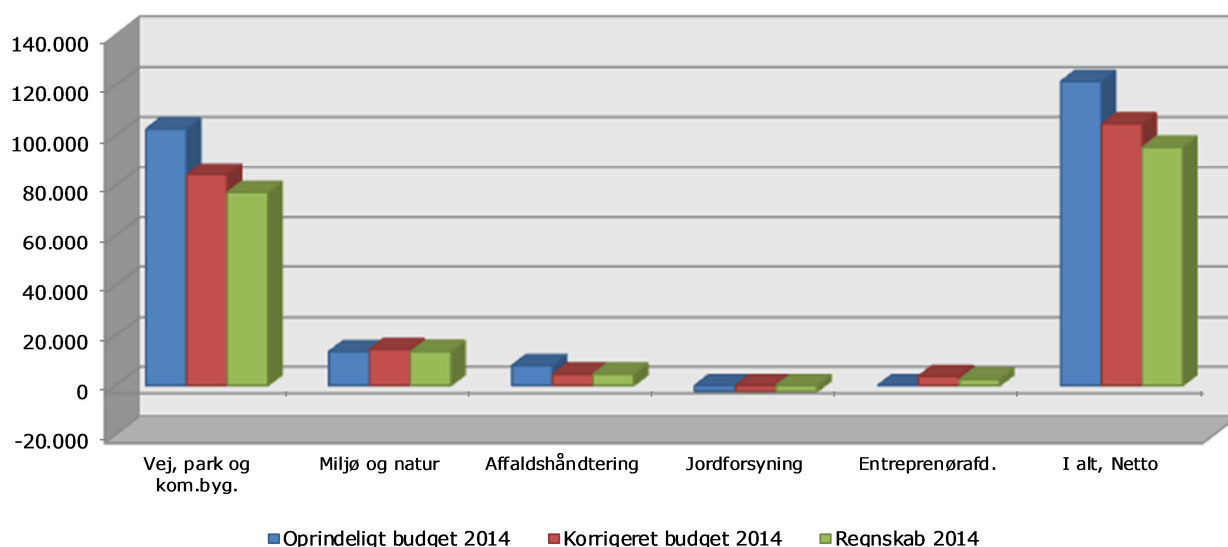
Udgiften til kompensation af regionen afholdes første gang i 2015, når der er foretaget passagertællinger efter et år.

Note 3

Teknik- og Miljøudvalget

Drift i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2014	Korrigeret budget 2014	Regnskab 2014	Afvigelse til oprindeligt budget *)	Afvigelse til korr. Budget *)
Vej, park og kom.byg.	102.605	84.459	77.343	25.262	7.116
Miljø og natur	13.445	14.414	13.581	-135	834
Affaldshåndtering	7.925	4.550	4.550	3.375	0
Jordforsyning	-2.256	-2.363	-2.443	187	81
Entreprenøraft.	0	3.635	2.485	-2.485	1.150
I alt, Netto	121.719	104.696	95.515	26.204	9.181

*) + = mindreforbrug og - = merforbrug

20. Generelt

På Teknik- & Miljøudvalgets område har forbruget været 9,2 mio. kr. mindre end det korrigerede budget. Det lave forbrug skyldes primært en mild vinter som udgør 6,1 mio. kr. af mindreforbruget.

Der er i regnskabsåret givet tillægsbevillinger til forberedelse af konkurrenceudsættelse af entreprenøraftdelingen på 2,0 mio. kr. Puljen til bygningsvedligeholdelse er reduceret med ca. 0,8 mio. kr. til energibesparende foranstaltninger i forbindelse med rådhusbyggeriet og der er overført et mindreforbrug fra 2013 til 2014 på 3,7 mio. kr. Herudover er budgettet til befordring på 17,3 mio. kr. flyttet til økonomiudvalgets område.

Overskuddet fordeles med et overskud på 7,1 mio. kr. hos Vej, park og kommunale bygninger, 1,2 mio. kr. hos Entreprenøraftdelingen samt 0,8 mio. kr. hos Miljø- og naturafdelingen

21. Vej, park og kommunale bygninger

Regnskabet udviser et mindreforbrug på 7,1 mio. kr. i forhold til korrigeret budget.

Mindreforbruget skyldes primært et mindreforbrug på vintertjenesten på 6,1 mio. kr., hvoraf 1,6 mio. kr. er vintertjenestepulje overført fra 2013 til 2014, et mindreforbrug på vejvedligeholdelse på 3,4 mio. kr., hvoraf ca. 1,5 mio. kr. skyldes mindreforbrug til afvandingsbidrag og et merforbrug på erhvervejendomme på 3,0 mio. kr., hvilket skyldes et underskud på 2 mio. kr. på Ulrikskollegiet overført fra 2013 til 2014 samt manglende udlejning af ejendommen samt et merforbrug på udvendig vedligeholdelse af bygninger på 1,5 mio. kr.

Byfornyelse – igangværende projekter

Arbejdet med indsatspuljen blev afsluttet i 2014.

Områdefornyelsesprojektet "By i bevægelse" er igangsat i 2014 og fortsætter de næste par år.

Programmet for områdefornyelse i Skærbæk er indsendt i 2014, tilsagn forventes modtaget i 2015, hvor projektet igangsættes.

I 2014 er der modtaget landsbypuljemidler til nedrivning, sanering, skimmelsvamp og bygningsfornyelse.

I 2015 forventes ansøgning på områdefornyelse i Løgumkloster indsendt.

22. Miljø og natur

Regnskabet udviser et mindreforbrug på 0,8 mio. kr. i forhold til korrigeret budget.

Mindreforbruget skyldes primært, at der på området med indsatsplanlægning og grundvandsbeskyttelse ikke har været det forbrug i 2014 som var forventet. I alt forventes overført ca. 0,8 mio. kr. på området.

Behandling af miljøgodkendelser til husdyrbrug i 2014 er gået fint. Nye anmeldelseordninger har givet en større sagsmængde, men er samtidig en lettelse for landmanden når han ønsker mindre ændringer gennemført.

I 2014 er der i alt udført 165 tilsyn på landbrugsvirksomheder mod 143 i 2013 og 54 tilsyn på industrivirksomheder mod 62 i 2013.

Tønder Kommune har 1435 km offentlige vandløb, og vedligeholdelsen af disse er udført i overensstemmelse med regulativerne.

Arbejdet med Sølsted Mose-projektet, som støttes med EU-Life-midler, går som planlagt.

Naturhandleplaner er vedtaget i 2012 med henblik på gennemførelse i 2013-2015. Flere forundersøgelserprojekter er afsluttet i 2014.

Vandforsyningsplan er endelig vedtaget i 2014. Kortlægning af spildevandsforhold i det åbne land blev påbegyndt i 2013 og er afsluttet i 2014.

24. Jordforsyning

Teknisk Sekretariat har ansvaret for køb og salg af byggegrunde, erhvervsgrunde, sommerhusgrunde og bygninger. Herudover ad-

ministrerer afdelingen forpagtningsaftaler og lejeindtægter på de kommunale bygninger.

De samlede indtægter ved salg af grunde og bygninger udgjorde i alt 4,2 mio. kr. i 2014, 5,0 mio. kr. i 2013, 4,9 mio. kr. i 2012, 3,8 mio. kr. i 2011, 14,0 mio. kr. i 2010, 9,1 mio. kr. i 2009 og 11,7 mio. kr. i 2008.

Der har i 2014 været udgifter til byggemodning samt salgsudgifter på ca. 2,6 mio. kr., rest budget på byggemodningsprojekter søges overført til 2014.

26. Entreprenøraftdelingen

Entreprenøraftdelingen agerer som en selvstændig kommunal virksomhed, der hovedsagelig udfører vejdrift og vedligeholdelse deraf, pleje af parker, grønne områder og idrætsanlæg. Herudover udføres vandløbspleje og -oprensning, drift på Det femskudte Dige og Højer Sluse, samt aftalte vedligeholdelse af udenomsarealer ved skoler, institutioner, andre forvaltninger m.m.

Afdelingen slutter 2014 med et underskud på 2,4 mio. kr. mod et korrigeret budget på 3,6 mio. kr. Dette skal ses i relation til overførte midler fra de foregående år på 2,6 mio. kr., samt budgetpulje (til konkurrenceudsættelse) på 1,010 mio. kr. Der forventes således overført 1,2 mio. kr. til 2015.

Den primære årsag til forskydninger er delvis omlægning af midler til den fortsatte omstrukturingsproces samt forberedelser til konkurrenceudsættelse af Entreprenøraftdelingen. Hovedparten af de til 2015 overførte midler skal anvendes til konkurrenceudsættelsen.

Af "forskydninger" kan nævnes:

Nedlæggelse af Toftlund materialegård udgift ca. 0,200 mio. kr., Investering i nye I-pads og smartphones til alle medarbejdere, samt indlægning af GPS-baseret flådestyring i alle køretøjer til 0,900 mio. kr.

Herudover er der ved bortauktion af maskiner indkommet ca. 1,0 mio. kr., som delvist er anvendt til finansiering af ovennævnte samt til nyanskaffelser af maskiner.

Der er i regnskabsåret investeret i bygningsmæssige ændringer på Tønder Materialegård, hvor der har været udgifter til ind-

vendige ændringer af kontor og kantine for ca. 0,820 mio. kr.

Det særlige projekt med konkurrenceudsættelse af Entreprenørafdelingen udføres med bistand fra et eksternt konsulentfirma, som følger projektet i 2014 og 2015 og helt frem til afgivelse af kontrolbud og enhedspriser – afhængig af gennemførelse af selve udbudet.

De første 2 delelementer i processen har været gennemførelse af organisations- og ledelses-udvikling, samt videreudvikling af selvforvaltende teams.

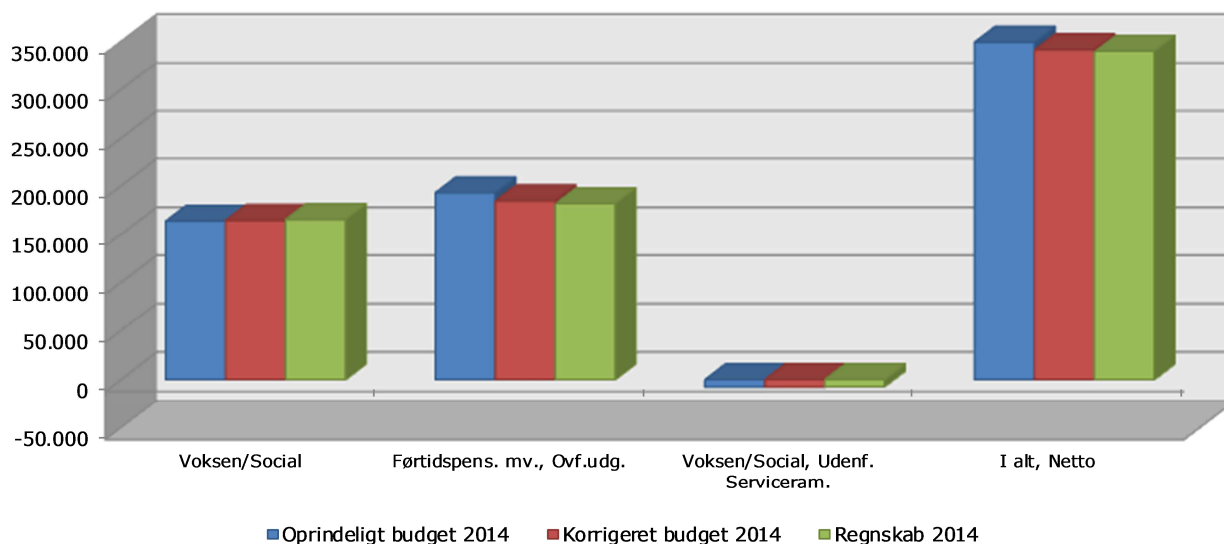
Budgetmidlerne er fordelt mellem bestiller og Entreprenørafdelingen, og anvendes over 2 budgetår 2014 og 2015. Beløbet indgår i den planlagte overførsel.

Note 4

Socialudvalget

Drift i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2014	Korrigeret budget 2014	Regnskab 2014	Afvigelse til oprindeligt budget *)	Afvigelse til korr. Budget *)
Voksen/Social	163.954	164.584	165.535	-1.581	-951
Førtidspens. mv., Ovf.udg.	193.101	184.801	181.825	11.276	2.976
Voksen/Social, Udenf. Serviceram.	-7.648	-7.648	-7.101	-548	-548
I alt, Netto	349.407	341.737	340.260	9.147	1.477

*) + = mindreforbrug og - = merforbrug

30. Generelt

På Socialudvalget har der været et mindreforbrug på i alt 9,1 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget.

Der er i regnskabsåret givet negative tillægsbevillinger på netto 7,7 mio. kr.

I forhold til det korrigerede budget har der været et merforbrug på 0,95 mio. kr. indenfor servicerrammen, et merforbrug på 0,55 mio. kr. udenfor servicerrammen og et mindreforbrug på 3,0 mio. kr. på overførselsområdet.

31. Voksen/Social

Resultatet på politikområde 31 er et merforbrug på netto 0,951 mio. kr., der kan opdeles i følgende hovedposter:

Køb af foranstaltninger	1.759
Salg af foranstaltninger	-4.456
Kontraktområder	-347
Socialpsykiatri indenfor AMU	1.158
Øvrige områder	935
I alt	-951

Området "Køb af foranstaltninger" har i 2014 været kendetegnet ved omfattende revisiteringer og hjemtagning af borgere til mere hensigtsmæssige og billigere foranstaltninger i eget regi. Måltallet i handleplan 2014 er dog ikke opnået fuldt ud, idet tilgangen til området har været større end forventet.

På området "Salg af foranstaltninger" er der manglende indtægter for ca. 4,5 mio. kr. Dette skyldes en ophobning gennem flere år i antallet af solgte pladser. De manglende indtægter forventes at fortsætte i 2015, hvorfor der arbejdes med nogle konkrete handleinitiativer med henblik på at opnå budgetbalance for Socialudvalgets område som et hele.

Kontraktområderne har samlet set et merforbrug på 0,3 mio. kr.

Områderne Handicap Løgumgård og Handicap Tønder udviser stort set balance mellem forbrug og budget, hvilket skyldes et stort fokus på økonomistyring og budgetbalance.

Klosterparken og Solgården har et merforbrug på 0,255 mio. kr., fordelt med 0,099 mio. kr. på Solgården og 0,156 mio. kr. på Kloster-

parken. I budgettet er der indregnet 0,543 mio. kr. til et eksternt finansieret projekt, som overføres til 2015. Det reelle merforbrug på Klosterparken er derfor 0,699 mio. kr.

Klosterparkens overskridelse af budgettet var forventet, da der medio 2014 var et betydeligt overforbrug, grundet ekstraordinære personalemæssige udgifter i forbindelse med underbelægning på institutionen.

Der er efterfølgende lavet klare retningslinjer for balance mellem forbrug og kapacitet, og der er i sidste halvdel af 2014 reduceret betydeligt i overskridelsen.

Klosterparkens overskridelse vil blive indarbejdet i institutionens budget, fordelt over årene 2015 og 2016.

Rådgivningscentret RC-Tønder har et merforbrug på 0,132 mio. kr., hvilket især skyldes et højt antal døgnanbringelser for misbrugere i 2014.

Merforbruget var til dels forventet, da der i 2014 har været fokus på opsporing og motivation til behandling fra kommunens frontpersonale, hvilket har medført en stigning i behandlingsefterspørgslen i 2014. Merforbruget indarbejdes i RC-Tønders budget for 2015.

Socialpsykiatrien indenfor arbejdsmarkedsområdet har i 2014 et mindreforbrug på 1,2 mio. kr. I løbet af 2015 pågår der et udredningsarbejde om, hvor socialpsykiatrien under arbejdsmarkedsområdet organisatorisk skal placeres fremover.

Mindreforbruget på øvrige områder skyldes primært mere i statsrefusion end budgettet.

33. Førtdspensioner m.v., overførselsudgifter

Førtdspensionsområdet består af førtdspension samt enkelt- og merudgifter efter serviceloven.

Der er et samlet mindreforbrug på 3,0 mio. kr.

På selve førtdspensionsområdet er der mindredgifter på 1,5 mio. kr.

I 2014 blev der overført 9,0 mio. kr. til Arbejdsmarkedsudvalget til at dække udgifter til kontanthjælp og ressourceforløb.

Måltallet for tilgang i 2014 blev fastsat til 40 tilkendelser. I 2015 er budgetforudsætningerne fastsat til 65 nytilkendelser.

På førtdspensionsområdet er der løbende i 2014 vurderet på henholdsvis antal modtagere (til- og afgang på hver enkelt ordning) samt udgifterne til de enkelte ordninger, og der er overskud på 1,5 mio. kr. i det endelige regnskab.

Antallet af personer på de forskellige ordninger udgør ultimo 2014:

35 % refusion før 01.01.2003

339 personer i alt

35 % refusion efter 01.01.2003

1.125 personer i alt

50 % refusion

211 personer i alt

Det samlede antal førtdspensionister udgør 1.675 personer, hvilket er lavere end forventet ved budgetforudsætningerne for 2014, hvor der blev forventet 1.760 førtdspensionister.

36. Voksen/Social, udenf. serviceram.

Resultatet på politikområde 36 er et merforbrug på netto 0,5 mio. kr., som hovedsagligt skyldes manglende statsrefusion på særligt dyre enkeltsager.

Den centrale refusionsordning til særligt dyre enkeltsager indebærer, at der gives henholdsvis 25 og 50 % i statsrefusion, når udgiftsniveauet pr. borger overstiger henholdsvis 990.000 og 1.829.999 kr. Der er tale om udgifter indenfor stort set hele servicelovsområdet, som bliver summeret før beregning af statsrefusion.

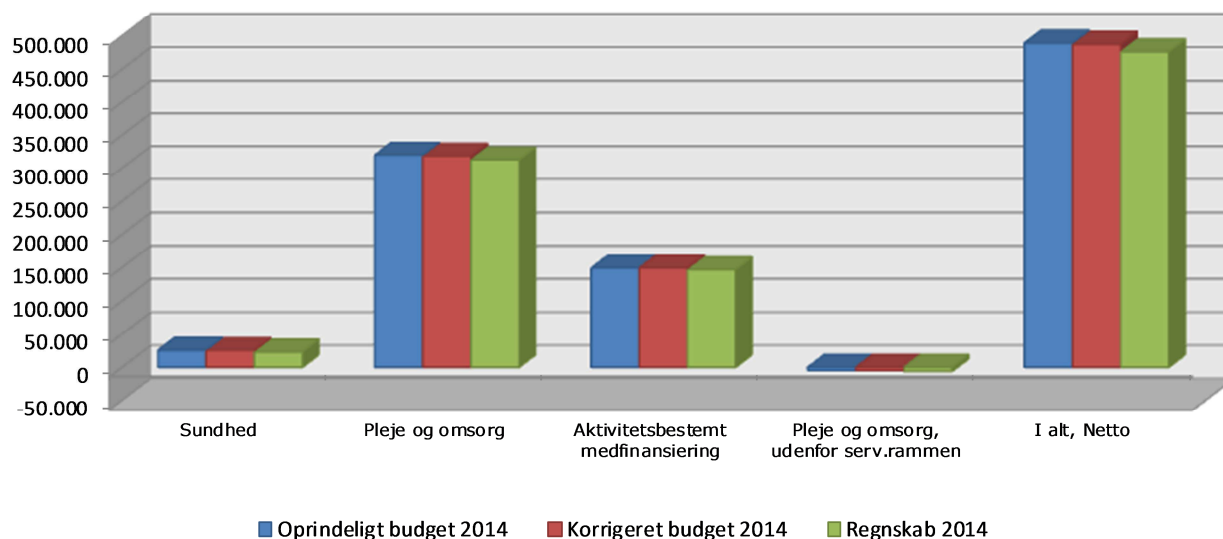
Årsagen til de manglende indtægter er, at det især er de dyre sager, der er indgået i den omfattende revisitering og hjemtagning af borgere til billigere foranstaltninger i eget regi. Samtidig er takstniveauet på det specialiserede socialområde reduceret med tidligere års besparelser.

Note 5

Sundhedsudvalget

Drift i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2014	Korrigeret budget 2014	Regnskab 2014	Afvigelse til oprindeligt budget *)	Afvigelse til korr. Budget *)
Sundhed	25.595	25.016	22.896	2.698	2.120
Pleje og omsorg	319.660	318.230	312.534	7.126	5.696
Aktivitetsbestemt medfinansiering	149.193	149.193	146.710	2.484	2.484
Pleje og omsorg, udenfor serv.rammen	-5.155	-5.041	-6.047	892	1.006
I alt, Netto	489.293	487.398	476.093	13.200	11.306

*) + = mindreforbrug og - = merforbrug

40. Generelt

Sundhedsudvalgets politikområder resulterer i et mindreforbrug på 11,306 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget for 2014.

Der er mindreforbrug for politikområderne Sundhed med 2,120 mio. kr. og Pleje og omsorg med 5,696 mio. kr.

For Aktivitetsbestemt medfinansiering er afregningen til regionerne 2,484 mio. kr. mindre end budgettet.

41. Sundhed

Sundhedsudgifterne viser en samlet mindreudgift på 2,120 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget.

Områder med relation til Regionen viser en mindreudgift på 0,319 mio. kr. Det drejer sig om vederlagsfri fysioterapi, ambulante specialiseret genoptræning samt hospice.

Der er i løbet af 2014 tilført ekstra ressourcer til Træningsafdelingen til ekstra indsats med

henblik på reduktion af venteliste. Regnskabsresultatet viser et forbrug i balance med budgettet.

Regnskabet for sundhedsfremme og forebyggelse viser en mindreudgift på 1,315 mio. kr. Det skyldes primært, at 0,500 mio. kr. er reserveret til et samarbejde med regionen omkring den nye sundhedsaftale.

Derudover har aktiviteter i relation til Sundhedshuset i Skærbæk afventet at huset stod færdig.

Sundhedshuset blev indviet den 16. december 2014 og er etableret med et tilskud på 14,700 mio. kr. fra Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse.

Øvrige afgivelser er modsatrettede og af begrænset størrelse. Væsentligst er en mindreudgift til generelle og forebyggende foranstaltninger efter servicelovens § 79 på 0,409 mio. kr.

Der vil i 2015 blive taget initiativ til at fastsætte en bredere målgruppe for tilskudsområdetets aktiviteter

42. Pleje og omsorg

Resultatet på politikområdet er et mindreforbrug på 5,696 mio. kr.

Køb og salg

Der er et samlet merforbrug på 0,828 mio. kr. vedr. Køb og Salg af pladser for pleje- og ældreboliger. I 2014 har der været et fald i antal salg af pladser og en stigning i køb af pladser i andre kommuner.

SOSU-elever

Området er tilført 1,5 mio. kr. fra central pulje under Pleje & Omsorg i 2014. Regnskab 2014 viser herefter et mindreforbrug på 0,114 mio. kr.

Hjælpemidler

Der ses en stigning i udgifterne til hjælpemidler. Indsatsen med det rehabiliterende sigte er en af årsagerne. Det medfører, at området kommer ud med et merforbrug på 2,525 mio. kr.

Hjemmehjælp

Budgettet for hjemmehjælpsdistrikterne er etableret som et bestillerbudget – dvs. hjemmehjælpsområderne bliver afregnet månedligt efter visiteret tid hos borgerne i distrikterne.

Antal visiterede timer afregnes med den interne afregningspris, som afspejler frit valgs priserne, dog uden overhead. Den interne timepris er beregnet ud fra gennemsnit bl.a. lønomkostninger og brugertidsprocent (BTP). Vægtning af 30 % SSA og 70 % SSH ved beregning af gennemsnitsløn.

Det samlede resultat for hjemmehjælpsdistrikterne viser et mindreforbrug netto på 0,486 mio. kr. Regnskabsresultatet 2014 viser, at der samlet set er en god styring af området.

I forhold til det samlede Bestillerbudget og hjemmeplejedistrikterne viser det samlede regnskab 2014 et mindreforbrug på 2,321 mio. kr.

Plejecentre

Det samlede resultat for alle plejecentre viser et mindreforbrug netto på 0,196 mio. kr. I

resultatet er indeholdt Seniorcentret Tønder og Køb/Salg af pladser Solgården.

Området er aktivitetsstyret via budgettildelingsmodel for plejecentrene. Der tildeles budget pr. plads ud fra de 5 pladstyper. Budgettildelingsmodellen reguleres kvartalsvis ud fra de faktiske forhold.

Plejecentrene har herudover et kapacitetsbudget til de faste omkostninger, el, vand, varme, pedel og rengøring på servicearealer.

Leve-bo har siden egen budgettildeling, imens dagcenterpladser tildeles pr. plads + fast budgetsum til aktiviteter.

Plejecentrene har i 2014 været udfordret af, at kapacitetsbudget ikke har været afstemt med de faktiske forhold på de enkelte plejecentre.

Samlet set har budgettet været i balance. Kapacitetsbudgettet er fra 2014 fordelt jf. arbejdet med driftsaftalerne.

Sygeplejen

Området indeholder Sygeplejen Nord & Syd, Korttidscentre Nord & Syd og Hverdagsrehabilitering Nord & Syd. Sygeplejen og Hverdagsrehabilitering arbejder ud fra en samlet budgetramme, imens Korttidscentre indgår i budgettildelingen for Plejecentrene (aktivitetsbudget).

Det samlede resultat for hele området viser et mindreforbrug på 1,688 mio. kr.

Fælleskøkkenet

Fælleskøkkenets regnskab viser et mindreforbrug netto på 0,116 mio. kr.

Tønder Fælleskøkken leverer mad til 6 plejecentre og dermed 241 beboere, samt til alle dagcenterbrugerne, cafegæster m.m.

De 4 Leve-Bo miljøer producerer selv mad til 172 beboere.

Herforuden leveres kølemad til ca. 185 hjemmeboende.

Det svagt faldende antal borgere, der modtager mad fra Fælleskøkkenet kan skyldes, at der er i de seneste år er kommet flere private leverandører på banen.

Det Danske Madhus har i 2014 leveret 8.759 samlede portioner, i 2013 var der 6.295 leveringer.

Den samlede produktion har de sidste år været faldende og der arbejdes med flere forslag til øget produktion.

44. Aktivitetsbestemt medfinansiering

Regnskabet for Aktivitetsbestemt medfinansiering viser en mindreudgift i 2014 på 2,484 mio. kr.

Det er fremkommet på baggrund af et fald i antallet af somatiske indlæggelser og et fald i medfinansieringen af primær sektoren.

45. Pleje og omsorg, udenfor servicerammen

Området omfatter boligregnskaber for kommunale almene plejeboliger (primært huslejeindtægter) samt statsrefusion vedrørende særligt dyre enkeltsager.

Statsrefusion vedr. særligt dyre enkeltsager giver 0,262 mio. kr. mindre end det budgettede beløb. Den lavere statsrefusion skal ses i sammenhæng med mindreudgifter under politikområdet Pleje og omsorg.

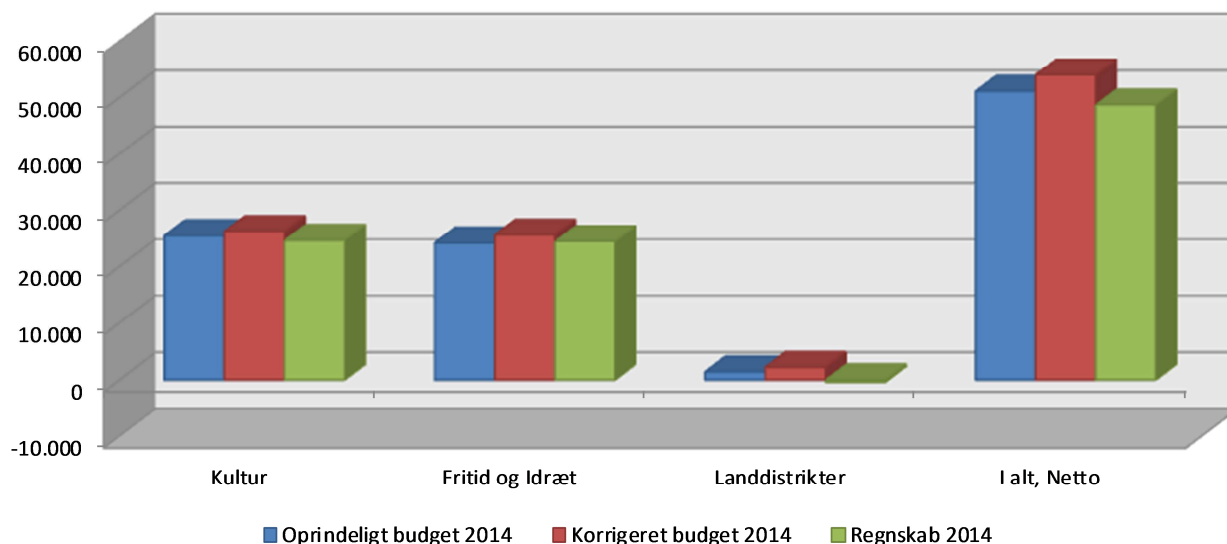
Der er en merindtægt vedr. ældreboliger på godt 2,0 mio. kr. Dette skyldes i stort omfang reguleringer vedr. tidligere år.

Note 6

Kultur- og Fritidsudvalget

Drift i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2014	Korrigeret budget 2014	Regnskab 2014	Afvigelse til oprindeligt budget *)	Afvigelse til korr. Budget *)
Kultur	25.497	26.207	24.657	840	1.550
Fritid og Idræt	24.189	25.612	24.455	-266	1.156
Landdistrikter	1.439	2.206	-387	1.826	2.593
I alt, Netto	51.125	54.025	48.725	2.401	5.300

*) + = mindreforbrug og - = merforbrug

50. Generelt

Kultur og Fritidsudvalget har budgetansvaret for ovennævnte politikområder med et samlet nettobudget på 54,0 mio. kr. ekskl. anlæg. Det samlede regnskabsresultat viser et mindre forbrug på 5,3 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget, svarende til en forbrugsprocent på 90,19 %.

Der er i årets løb givet tillægsbevillinger på knap 2,9 mio. kr., som dels består af overførsler fra 2013 på 2,6 mio. kr. og tekniske korrektioner på 0,3 mio. kr.

Der overføres i alt 5,2 mio. kr. til 2015. Heraf vedrører 0,3 mio. kr. kontraktområder og 4,9 mio. kr. fællesområdet.

På kontraktområderne fordeler mindreforbruget i hovedtræk sig således:

* Folkebiblioteket har et mindre forbrug på 0,5 mio. kr., hvoraf 0,8 mio. kr. vedrører overførsler fra 2013-2014.

- * Kulturskolen har et mindreforbrug på 0,1 mio. kr., som er bedre end den godkendte afviklingsplan.
- * Arrild svømmehal har et merforbrug på 0,3 mio. kr. Der har været ekstraordinære udgifter i 2014.

På fællesområdet fordeler mindreforbruget sig i hovedtræk således:

- * Tønder Kulturhus har et mindreforbrug på 0,6 mio. kr., hvoraf 0,4 mio. kr. vedrører likvidation og 0,2 kr. er overskud på driften.
- * Kulturelt Forum har et mindreforbrug på 0,1 mio. kr., som er overført fra 2013-2014.
- * Udenomsarealer har et mindreforbrug på 0,2 mio. kr., som skyldes opgaver der ikke er udført.
- * Halharmonisering har et mindreforbrug på 0,2 mio. kr., som hovedsagligt skyldes mindreforbrug vedr. tilskud til hallernes prioritetsgæld.
- * Folkeoplysningsområdet viser netto et mindre forbrug på 0,9 mio. kr. Beløbet vedrører hovedsagligt udviklings- og hjælpefond, som dels skyldes uforbrugte midler og dels mid-

ler, der er bevilliget men endnu ikke afregnet.

- * På landdistrikter har der været et mindre forbrug på 2,6 mio. kr., som overføres til 2015. Heraf er 2,2 mio. kr. allerede disponeret.
- * Drift i øvrigt udgør et mindre forbrug på 0,3 mio. kr.

I 2014 gik områderne under Kultur og Fritid sammen med det frivillige område under Social og Sundhed, for at lave et arrangement i forbindelse med Frivillig Fredag.

Desuden blev der stiftet en fælles pris til Årets forening – ligeledes på tværs af interesseområderne. Prisen blev uddelt på Frivillig Fredag, og den gik til Ottersbøl Rideklub.

I efteråret igangsatte Kultur og Fritid arbejdet med at afdække krav til et nyt lovpligtigt bookingsystem for lokaler. Det er en del af Folketingets Digitaliseringsplan for borgerne i Danmark. Systemet kommer til at fungere på tværs af interesseområderne Kultur, Fritid og Landdistrikter.

51. Kultur

Politikområdet omfatter følgende:

- * Folkebibliotek
- * Museer
- * Biografer
- * Teater
- * Øvrige kulturelle aktiviteter
- * Kulturskole
- * Lokalhistoriske Arkiver/foreninger

Folkebibliotek

Ifølge virksomhedsplanen er der især brugt ressourcer på at leve op til kravene om digitaliseringen. Der er blandt indført korte vejledningstimer og undervisning for borgere og brugere.

I 2014 er der især arbejdet med at:

- * Forberedelse af etablering Åbne Biblioteker
- * Indføre flere digitale tilbud, der understøtter det stigende behov for selvbetjening
- * Ansættelse af ny leder

Desuden er der anvendt mange ressourcer på projekterne Danskernes Digitale Bibliotek og

et fælles bibliotekssystem – til realisering i henholdsvis 2014 og 2015.

Den store omstilling af bibliotekstilbuddet - i takt med fald i det traditionelle udlån og stigning i brugen af de digitale tilbud - er fortsat. Besøgstallet (ca. 200.000) på de fire biblioteker er stadig ganske højt og ligger meget tæt på tallet på for antal besøgende.

Årets regnskabsresultat er meget tilfredsstillende og giver mulighed for planlagt overførsel af midler til produktudvikling og investering i åbne, delvist selvbetjente biblioteker.

Kulturskolen

Kulturskolen har også i 2014 udbudt en stor palet af kulturtilbud. Linjer indenfor musik, musiktalent, billedkunst, drama, ballet, design, producer og forfatter.

Kulturskolen har realiseret følgende indsatsområder fra 2014:

- * Flyttet ind i nye lokaler i Østergade, Tønder
- * Arbejdet videre med "Give Me Five" projektet, der nu hedder "Filmby Vest". Har fået samarbejdsaftaler på plads – bl.a. er der givet tilsagn om 990.000 kr. fra Regionen.
- * Fortsættelse af "Kulturbus" projektet, som er et landdistriktsprojekt for hele kommunen.
- * Udviklet et "Kulturkronekatalog" rettet imod skolerne og den nye skolereform.
- * Implementering af samarbejde med folkeskolerne.

Kulturskolen har fortsat formandsskabet i de Samvirkende Sønderjyske Musikskoler (SSM). Sammen med vores tyske kolleger er der afholdt en dansk-tysk musikskoledag. Folkemusikføddekæden i samarbejde med Fiddleschool, Folk Baltica og Festivalen er fortsat under udvikling.

Kulturskolen har overholdt afviklingsplanen for gæld til kommunen.

Kulturelt Forum

For at sikre at Kulturelt Forum fremover bliver mere handledygtigt, har Kulturelt Forum arbejdet for en organisatorisk ændring. Vedtægter m.m. lå klar ved årets udgang, og forventes godkendt og implementeret i starten af 2015.

Kulturugen 2014 var igen en succes. Der er lagt op til, at der fremover skabes rammer for Kulturugen, således det i højere grad bliver muligt at koordinere mellem de forskellige arrangementer.

Den nye hædringspris, som Kulturelt Forum har stiftet, blev uddelt under Kulturugen for første gang. Prisen gik til Carsten Panduro, som gennem 40 år har været en af hovedkræfterne bag Tønder Festivalen.

Kulturaftaler m.v.

Under Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig fik Tønder Festival midler til at gennemføre et fyrtårnsprojekt. Projektet handler om at fremme unge folkmusik-talenter og om at skabe interesse for folkmusik blandt unge i Sønderjylland og Schleswig.

Med stor succes blev der gennemført to aktiviteter:

- * Workshop og koncerter med unge folkmusik-talenter fra Danmark og Tyskland
- * Skolekoncert for 3.800 danske og tyske skolebørn i forbindelse med Tønder Festivalen.

Under Vadehavskulturaftalen blev der i 2014 gennemført den fjerde Vadehavsfestival.

For første gang var det med en stor international kunststilling, som skulle sætte fokus på Vadehavet. Udstillingen hed Wadden Tide, og kunstnere fra 13 lande bidrog med kunstværker i naturen ved Blåvandshuk.

Tønder Kulturhus

Kulturudvalget har nedsat en arbejdsgruppe, som er i gang med udvikling af Kulturhuset. Mange borgere og frivillige har givet deres input til, hvilke ønsker der lokalt er til et moderne kulturhus.

Arbejdsgruppen fremlægger tanker for Kulturudvalget først i 2015 og herefter bliver projektet beskrevet og udviklet.

52. Fritid og idræt

Politikområdet omfatter følgende:

- * Idræts- og fritidsfaciliteter
- * Folkeoplysning
- * Campingplads

Idræts- og fritidsfaciliteter

Renovering af Tønder Sport- og Fritidscenter fortsatte i 2014. Herunder bygning af ny hal 4 og multisal, som begge var klar til at blive taget i brug 1. september.

Ud over en række mindre renoveringsopgaver, har halrenoveringspuljen i 2014 støttet to større renoveringsprojekter. Nyt halgulv i én af Klosterhallerne, og nyt tag på en del af Arrild Svømmehal.

Folkeoplysning – lokaletilskud

Der er ændret i afregningsformen for lokaletilskud. Foreninger, der modtager lokaletilskud, er hidtil blevet afregnet bagud for det sidst afsluttede regnskabsår. Med den nye ændring får foreningerne nu størstedelen af tilskuddet udbetalt i det år, hvor de har udgiften.

Formålet er et bedre økonomisk overblik og at størstedelen af lokaletilskuddet tilfalder foreningerne i det år, de har udgiften.

53. Landdistrikter

I efteråret startede Foreningskonsulenten, som Landdistriktsudvalget har prioriteret midler til.

Foreningskonsulentens opgave er at finde frem til værktøjer, som kan hjælpe kommunens foreninger til at fastholde og rekruttere medlemmer. Ansættelsen varer ét år. Projektet foregår i samarbejde med Folkeoplysningsudvalget, som også har bevilget et beløb til projektet.

Desuden har Landdistriktsudvalget i 2014, støttet en række andre initiativer, blandt andet:

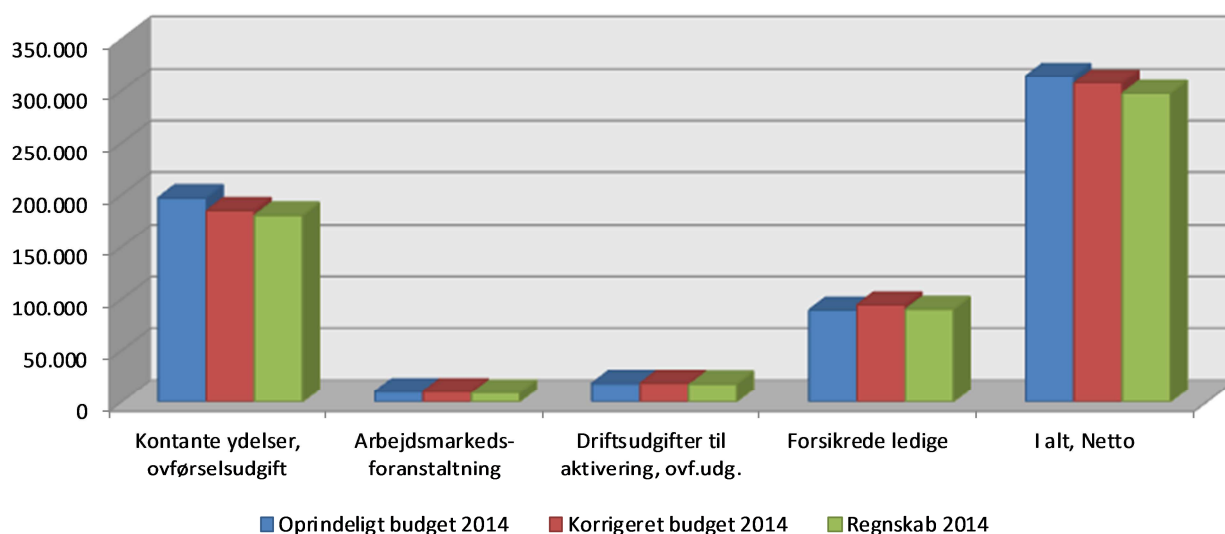
- * Det videre arbejde med Kajakcenter Vadehavet
- * Løbestier ved Tønder
- * Ungescenen i Toftlund
- * Publikumsfaciliteter ved Bremsbøl sø

Note 7

Arbejdsmarkedsudvalget

Drift i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2014	Korrigeret budget 2014	Regnskab 2014	Afvigelse til oprindeligt budget *)	Afvigelse til korr. Budget *)
Kontante ydelser, ovførselsudgift	196.824	184.832	180.472	16.353	4.361
Arbejdsmarkedsforanstaltning	10.011	10.128	9.040	972	1.089
Driftsudgifter til aktivering, ovf.udg.	18.110	18.183	17.639	471	544
Forsikrede ledige	89.134	94.134	90.022	-888	4.112
I alt, Netto	314.079	307.277	297.172	16.907	10.105

*) + = mindreforbrug og - = merforbrug

60. Generelt

Arbejdsmarkedsområdet er organiseret med et Jobcenter, og en Ydelsesafdeling, der er en del af Borgerservice.

Arbejdsmarkedsudvalgets regnskab for 2014 viser, at det på trods af et år med lavkonjunktur er lykkedes, at holde udgiftsniveauet i forhold til budgettet.

I forhold til korrigeret budget har der været et samlet mindreforbrug på ca. 10,1 mio. kr., hvoraf hovedparten vedrører hhv. udgifter til de kontante ydelser samt de forsikrede ledige.

En del af overskuddet på Arbejdsmarkedsudvalgets område bliver overført til økonomiudvalget til finansiering af reguleringer på overførselsudgifter i 2015.

Arbejdsmarkedsområdet har i 2014 været præget af flere reformer både igangværende og nye.

Den 1. januar 2014 trådte den nye kontanthjælpsreform i kraft. Kontanthjælpsreformen betød, at alle skal mødes med krav og forventninger. Alle mødes med en forventning om, at de har et potentiale, der med den rette hjælp kan udvikles. Alle unge mødes med troen på, at de kan tage en uddannelse og få et aktivt liv på arbejdsmarkedet.

Med reformen blev matchkategorierne slået sammen, så borgeren enten vurderes som jobparat/uddannelsesparat eller aktivitetsparat.

Den 1. juli 2014 var startdatoen for den nye sygedagpengereform. Målet med reformen er at sikre, at sygemeldte får økonomisk tryghed under hele sygdomsforløbet og en tidligere og langt mere målrettet opfølgning og indsats for at forebygge lange sygdomsforløb.

Sygemeldte, der efter fem måneder ikke kan få forlænget sygedagpengene efter forlængelsesmulighederne, overgår til et jobafklaringsforløb. Med udgangen af 2014 var der i Tønder

Kommune ca. 30 personer i jobafklaringsforløb.

Udviklingen i de senere år omkring tværgående indsatser og samarbejder særligt indenfor Social, Arbejdsmarked og Sundhed har resulteret i, at Tønder Kommune er blandt de kommuner, hvor forudsætningerne for det tværgående samarbejde er meget gode.

De nye beskæftigelsesreformer, som blev vedtaget i løbet af 2014 betød også, at de lokale beskæftigelsesråd i kommunerne blev nedlagt med årets udgang. De lokale beskæftigelsesråd erstattes i 2015 af nogle større regionale arbejdsmarkedsråd.

Den virksomhedsrettede indsats, har været et særligt fokusområde.

Blandt de initiativer der har været prioriteret kan nævnes:

- * Jobrotationsordningen både på offentlige og private arbejdspladser
- * Udvikling af virksomhedsnetværket for "de unge på vej"
- * Etablering af et virksomhedspanel
- * Etablering af virksomhedscentre
- * Generelt styrket fokus på opsøgning af nye virksomheder og samarbejder

61. Kontante ydelser

Aktiveringsniveauet for kontanthjælps- og uddannelseshjælpsmodtagere har i 2014 været på det højeste niveau nogensinde i Tønder Kommune historisk set, med en aktiveringsprocent i efteråret 2014 på over 60 %.

Der ses et fald i antallet af kontanthjælps- og uddannelseshjælpsmodtagere fra 2013 til 2014. Ved udgangen af december var der 860 kontanthjælps- og uddannelseshjælpsmodtagere svarende til et fald på ca. 20 % i forhold til udgangen af 2013.

Faldet skyldes blandt andet, at der 2014 var registreret 105 kontanthjælpsmodtagere, som modtog "Særlig uddannelsesyndelse" efter de havde mistet retten til dagpenge. Denne ydelse er i 2014 blevet erstattet af en arbejdsmarkedsydelse, der ikke tæller med i statistikken over kontanthjælpsmodtagere. Derudover har der været en afgang til ressourceforløb og flere unge er stoppet på kontanthjælp.

På sygedagpengeområdet har indsatsen været medvirkende til faldende udgifter i 2014 set i forhold til 2013, både i forhold til sygedagpengeforløb over 52 uger og mellem 5 til 52 uger.

De kontante ydelser er underlagt statslige regler for finansiering, som giver kommunen incitament til forskellige tiltag og hurtig indsats.

Statsrefusionen af forsørgelsesyndelser (syge- og arbejdsløshedsdagpenge, kontanthjælp og ledighedsydelse) er 50 % refusion i perioder med løntilskud, virksomhedspraktik, ordinær uddannelse eller delvis genoptagelse af arbejde, 30 % i perioder med anden aktivering og i passive perioder.

Der er en højere refusion i starten (syge- og arbejdsløshedsdagpenge) og ingen refusion i de langvarige forløb (sygedagpenge og ledighedsydelse).

62. Arbejdsmarkedsforanstaltninger

Formålet med beskæftigelsesindsatsen er, at støtte kommunens borgere i at få eller bevare fodfæste på arbejdsmarkedet, samt at sikre, at virksomhederne kan få den ønskede arbejdskraft.

En central samarbejdspartner på arbejdsmarkedsområdet i 2014 har været det Lokale Beskæftigelsesråd (LBR), som kommunen har samarbejdet med om en række initiativer. Derudover samarbejdes der blandt andet også med de øvrige sønderjyske kommuner og Beskæftigelsesregion Syddanmark.

Fleksjobområdet har med det statslige initiativ "Fleksjobambassadørordningen" og herunder ansættelsen af fleksjobambassadører været opprioriteret i 2014.

En særlig arbejdsmarkedsforanstaltning er etablering af offentligt løntilskud i den kommunale organisation, som finansieres under Arbejdsmarkedsudvalget.

Mindreforbruget på arbejdsmarkedsforanstaltninger skyldes primært, at der har været afsat ekstra midler til udvikling af tilbud for personer i ressourceforløb i andre forvaltninger. Midlerne er i 2014 kun anvendt i begrænset omfang, idet der er kommet færre personer i ressourceforløb end forventet. Mindreforbruget er overført til 2015.

63. Driftsudgifter til aktivering

Jobcenteret har i 2014 blandt andet arbejdet på, at videreudvikle indsatsen på aktiveringsområdet og i samarbejde med Sundhedsafdelingen er der iværksat en række nye tiltag, der betyder, at sundhedsafdelingen varetager en større del af aktiveringsindsatsen.

Den 1. januar 2014 overtog Tønder Kommune, Reva Tønder, og der i den forbindelse blevet udviklet et nyt koncept for det tidligere Reva, for at skabe øget sammenhæng til Kompetencecenterets værksteder.

På Kompetencecentrene (inkl. det tidligere Reva) er værkstedstilbuddene blevet videreudviklet og koblingen til socialpsykiatriens § 85/mentorer er blevet styrket. Antallet af borgere med mentorhjælp har været stigende fra ca. 24 ved udgangen af 2013 til 191 ved udgangen af 2014.

Et fokusområde i 2014 har også været samarbejdet med de lokale uddannelsesinstitutioner Tønder Handelsskole, EUC Syd, VUC og Social- og Sundhedsskolen Syd. Der har bl.a. været arbejdet på at etablere en ungeenhed på det nye Campus.

Der har i 2014 desuden været samarbejdet med flere andre aktører om forskellige målrettede indsatser, samt med en række virksomheder om virksomhedspraktikpladser, fleksjob mv.

På sygedagpengeområdet har der været fokus på delvise raskmeldinger, og der er herudover blevet igangsat flere tilbud, der skal være med til at hjælpe sygedagpengemodtagere til en hurtigere tilbagevenden til arbejdsmarkedet.

65. Forsikrede ledige

Pr. 1. januar 2010 overtog Tønder Kommune det økonomiske ansvar for udgiften til de forsikrede ledige. Tønder Kommune er herfor blevet kompenseret med et beskæftigelsestilskud.

Ved afslutningen af regnskab 2014 var der et mindre forbrug på området på ca. 4,1 mio. kr. Der foretages en endelig regulering på det forsikrede område medio 2015, og de foreløbige udmeldinger fra KL viser, at der skal tilbagebetales 3,5 mio. kr. på området.

I 2012 blev der på landsplan iværksat en særlig akutpakke for udfaldstruede ledige på arbejdsløshedsdagpenge. Tønder Kommune har i forbindelse med akutpakken gjort en særlig indsats for denne målgruppe.

Akutpakken blev i 2013 fulgt op af et nyt uddannelsesrettet tiltag i kombination med en ny midlertidig ydelse (særlig uddannelsesydelse) til borgere, der havde mistet retten til dagpenge som konsekvens af, at dagpengeperioden var blevet reduceret til 2 år.

Derudover blev der i 2014 suppleret med en midlertidig arbejdsmarkedsydelse til borgere, der har opbrugt deres ret til dagpenge eller den særlige uddannelsesydelse.

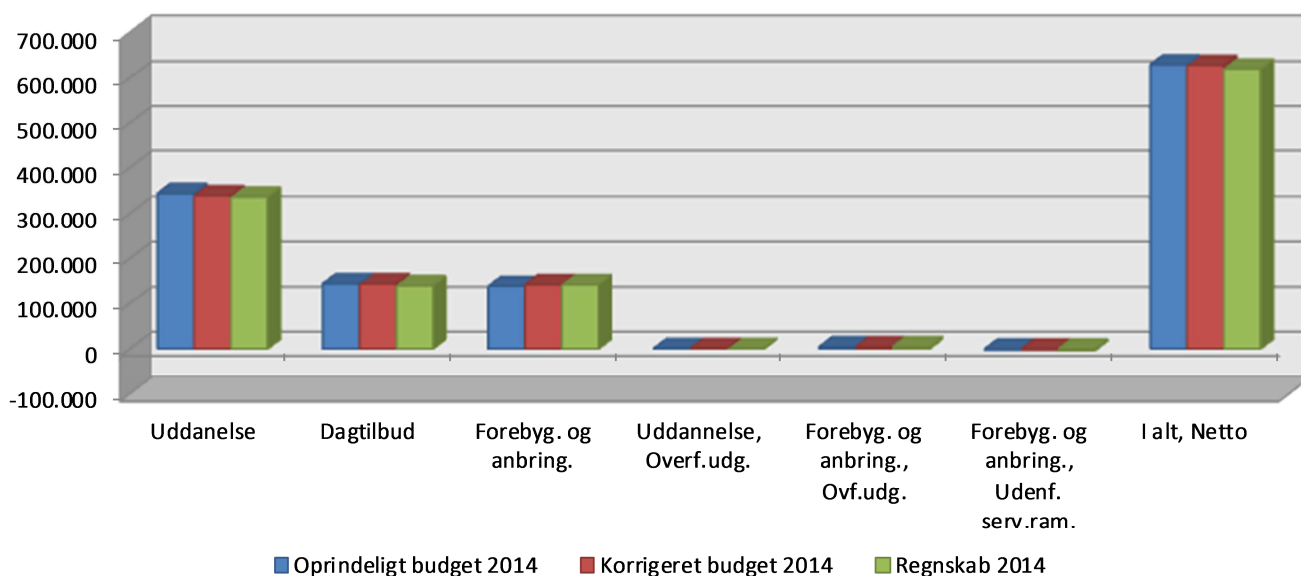
Den samlede periode man kan modtage dagpenge, uddannelsesydelse og midlertidig arbejdsmarkedsydelse er maksimalt fire år.

Note 8

Børn- og Skoleudvalget

Drift i 1.000 kr.	Oprindeligt budget 2014	Korrigeret budget 2014	Regnskab 2014	Afvigelse til oprindeligt budget *)	Afvigelse til korr. Budget *)
Uddannelse	343.927	338.972	336.160	7.767	2.812
Dagtilbud	144.275	144.209	139.820	4.455	4.389
Forebyg. og anbring.	138.713	142.235	142.207	-3.494	28
Uddannelse, Overf.udg.	905	905	531	375	375
Forebyg. og anbring., Ovf.udg.	4.769	4.861	4.963	-193	-102
Forebyg. og anbring., Udenf. serv.ram.	-3.112	-2.929	-3.359	247	430
I alt, Netto	629.478	628.254	620.322	9.155	7.932

*) + = mindreforbrug og - = merforbrug

70. Generelt

Børn og Skoleudvalget har budgetansvaret for ovennævnte politikområder med et samlet nettobudget på 628,3 mio. kr. ekskl. anlæg. Det samlede regnskabsresultat viser et mindre forbrug på i alt 7,9 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget, svarende til en forbrugsprocent på 98,7 %.

Der er i årets løb givet tillægsbevillinger på -1,2 mio. kr.

Beløbet er sammensat således:

Positive overførsler fra 2013	11,2 mio. kr.
Samling af befordringsområdet under økonomiudvalget	-11,1 mio. kr.
Tillægsbevillinger i 2014 og tekniske korrektioner	-1,3 mio. kr.
I alt	-1,2 mio. kr.

71. Uddannelse og 74. Uddannelse, Overførselsudgift

Området omfatter:

- * 4 distriktsskoler med 6 tilhørende filialer
- * 4 distrikts-SFO'er med 5 tilhørende filialer
- * Ungdomsskole bestående af 6 afdelinger samt 10. klasses tilbud
- * Specialklasseforanstaltninger i hvert distrikt
- * Ungdommens Uddannelsesvejledning
- * Bidrag til frie grundskoler, efterskoler og produktionsskoler
- * Erhvervsgrunduddannelser og særligt tilrettelagt ungdomsuddannelser (STU)

Indmeldte elever/børn 2014:

- * 3.489 elever i Tønder Kommune folkeskole
- * 1.029 elever i frie grundskoler

- * 305 elever i efterskoler, husholdnings- og håndarbejds-skoler, samt ungdomshøjskoler
- * 37 elever på produktionsskoler

SFO:

- * 802 børn med heltidsplads
- * 25 børn med morgenplads
- * 221 børn i frie grundskoler SFO

Regnskabsresultatet

Regnskabsresultatet for området uddannelse og området uddannelse overførselsudgifter viser et samlet forbrug på 336,7 mio. kr.

Det korrigerede budget 2014 udgør i alt 339,9 mio. kr., dvs. et samlet mindreforbrug på i alt 3,2 mio. kr.

Mindreforbruget overføres til 2015 og fordeles sig med -1,9 mio. kr. til uddannelse fællesudgifter, 4,7 mio. kr. til kontraktområderne og 0,4 mio. kr. til uddannelse overførselsudgifter.

Merforbruget på uddannelse fællesudgifter kan hovedsageligt henføres til en afsluttet forsikrings sag på Grundskolen i Tønder, hvor der forventes en erstatning på ca. 2,0 mio. kr.

Opgaver og status i 2014

Generelt for uddannelsesområdet har der været stærkt fokus på forberedelse og implementering af folkeskolereformen og nye arbejdstidsregler for undervisningspersonalet, der begge var gældende fra skoleårets start i august 2014.

Der er endvidere arbejdet med både nye og igangværende opgaver. Det kan bl.a. nævnes:

- * Etablering af lærerarbejdspladser på alle skolematrikler i kommunen
- * Indkøb af bærbare pc'er til samtlige lærere
- * Forberedelse af forløb omkring kompetenceløft af lærere og pædagoger i forbindelse med folkeskolereformen. Efteruddannelse vil tage sit afsæt primo 2015
- * Fortsat fokus på inklusionsopgaven i såvel dagtilbud som skole

- * It-infrastruktur (netværk) på skolerne er i 2014 udvidet, og der er indkøbt pc'er til pædagogisk brug
- * Undervisningsministeriet forlængede i 2014 tilskudsordning vedr. digitale læremidler til 2017. Det samlede tilskud blev anvendt i et samarbejde mellem skoler og forvaltning
- * Personale fra børn- og ungeafdelingen, sundhedsplejen og PPR er samlet i kompetenceteam på skolerne (fase 2 i helheds-løsningen). I Skærbæk forventes fase 2 faciliteter at blive etableret i 2015
- * Opdatering af lokalemæssige forhold på Distriktsskolerne, hvor der i året har været fokus på Løgumkloster Distriktsskole

72. Dagtilbud

Politikområdet omfatter

- * 58 dagplejehjem
- * 4 kommunale områdeinstitutioner med i alt 20 filialinstitutioner
- * Et selvejende område, med i alt 5 filialinstitutioner, der også har udvidet SFO-ordning samt fritidsklub
- * 5 selvejende daginstitutioner
- * Et særligt dagtilbud, jf. servicelovens § 32
- * 3 specialgrupper, der yder specialpædagogisk bistand til førskolebørn, jf. Folkeskolelovens § 4

Ud over de kommunale dagtilbud yder kommunen tilskud til:

- * 3 privatinstitutioner (§ 19, stk. 4)
- * 1 fritvalgsinstitution, med 32 børn (§ 80)
- * Tilskud til ca. 143 børn under fritvalgsordninger, hvor børnene passes af unge piger eller private børnepassere

Indmeldte børn 2014:

Småbørn:

- * 219 dagplejebørn
- * 175 børn - private børnepassere
- * 36 børn - private institutioner
- * 224 børn i småbørnsgruppe i kommunale institutioner
- * 84 børn i småbørnsgruppe i selvejende institutioner

Børnehave børn:

- * 70 børn i private institutioner

- * 861 børn i kommunale institutioner
- * 250 børn i selvejende institutioner.

Regnskabsresultat

Regnskabsresultatet for hele politikområdet viser et samlet forbrug på 139,8 mio. kr. Det korrigerede budget 2014 udgør i alt 144,2 mio. kr., dvs. et samlet mindreforbrug på 4,4 mio. kr.

Der overføres i alt 4,4 mio. kr. til 2015, som fordeler sig med 2,0 mio. kr. til fællesområdet og 2,4 mio. kr. til de kontraktstyrede institutionsområder.

I løbet af 2014 blev der gennemført en lang række opgaver, bl.a. kan nævnes:

- * Dagplejen og småbørnsgrupperne har intensiveret samarbejdet. Dagplejeforældre kan vælge gæstedagpleje i småbørnegrupper som alternativ pasning. Lederen af dagplejen deltager i områdeledermøder fra 1.8. 2014
- * Område Løgumkloster har fået ny områdeleder fra 1. januar 2014
- * Udvikling af internt kursuskatalog for ansatte i dagtilbud
- * Etablering af intranet for forældre, personale og forvaltning
- * Igangsættelse af Fase 2 med dagtilbud som eksterne partner

73., 75. og 77. Forebyggelse og anbringelse inkl. Overførselsudgifter og refusion udenfor servicrammen.

Politikområdet 73. Forebyggelse og anbringelse omfatter

- * Sundhedstjenesten
- * Tandplejen
- * Pædagogisk Psykologisk Rådgivning
- * Plejefamilier og opholdssteder for børn og unge
- * Forebyggende foranstaltninger
- * Døgninstitutioner
- * Sikrede døgninstitutioner
- * Tøndervej 45A i Skærbæk (anvendes som administration for anbringelseskon-sulenter og familiebehandlere)
- * Ungeindsatsen
- * Ungehuset Strucksallé
- * Hybeltilbud

Politikområdet 75. Overførselsudgifter omfatter

- * Merudgiftsydelser
- * Tabt arbejdsfortjeneste

Politikområdet 77. Forebyggelse og anbringelse udenfor servicrammen

- * Refusion på dyre enkeltsager

Regnskabsresultat

Regnskabsresultatet på forebyggelse og anbringelse viser et samlet forbrug på 142,2 mio. kr. Det korrigerede budget for 2014 udgør i alt 142,2 mio. kr., dvs. området er samlet i balance.

På overførselsudgifterne viser regnskabsresultatet et forbrug på 5,0 mio. kr. Det korrigerede budget udgør i alt 4,9 mio. kr., dvs. et samlet merforbrug på 0,1 mio. kr.

Resultatet på forebyggelse og anbringelse udenfor servicrammen viser indtægter på 3,4 mio. kr. Det korrigerede budget udgør i alt 2,9 mio. kr., dvs. en samlet merindtægt på 0,5 mio. kr.

Netto udgør det samlede regnskabsresultat et mindre forbrug på i alt 0,4 mio. kr., svarende til en forbrugsprocent på 99,8 %.

BØRN & UNGE (foranstaltninger)

I 2014 udgjorde den samlede nettoramme et korrigeret budget på i alt 109,1 mio. kr.

Regnskabsresultatet viser for 2014 et samlet forbrug på i alt 109,1 mio. kr. – dvs. at der i forhold til det korrigerede budget netto er balance.

Det skal i den forbindelse nævnes, at området ved halvårsregnskabet fik tilført 3,4 mio. kr. fra dagtilbudsområdet. Tilførslen dækker et merforbrug fordelt med 1,6 mio. kr. fra Ungehuset Strucksallé og 1,8 mio. kr. fra foranstaltninger.

Årsagen til merforbruget på foranstaltninger skyldes bl.a., at Børn og Ungeudvalget i juni/juli måned traf beslutning om 9 nødvendige anbringelser, hvor udgifterne i 2014 har udgjort 1,1 mio. kr.

Opgaver og status i 2014

I løbet af 2014 er fase 2 i Helhedsløsningen implementeret, og en del af personalet fra børn- og ungeafdelingen, sundhedstjeneste og PPR har fået deres daglige arbejdsplads på skolerne. Det relevante fagpersonale omkring et barn er derved samlet fysisk.

Ungehuset Strucksallé

Økonomiudvalget har i 2014 truffet beslutning om at nedlægge Ungehuset Strucksallés døgntilbud. I stedet blev der i efteråret etableret hybeltilbud med 6 pladser, som alle er besat.

Regnskabsresultat for Ungehuset viser et merforbrug på 1,6 mio. kr., som dels skyldes den lave belægningsprocent og dels, at der har været ekstraordinære udgifter i forbindelse med fratrædelser.

Merforbruget er i forbindelse med opgørelse af overførsler finansieret ved interne omplaceringer.

Sundhedstjenesten

Området viser et samlet regnskabsresultat på 5,8 mio. kr. Det korrigerede budget udgør 5,4 mio. kr. – dvs. et samlet merforbrug på 0,4 mio. kr., som overføres til 2015. Forbrugsprocenten er i 2014 107,6 %.

Sundhedsplejens forholdsvis høje forbrug i året, skyldes bl.a. afholdte udgifter til projekter, som er finansieret gennem tilskud modtaget tidligere år.

Foranstaltningen er opmærksom på udfordringen og der er igangsat initiativer, så underskuddet kan nedbringes.

Opgaver og status i 2014

SATS-puljeprojektet "En god start - sammen" er afsluttet i 2014.

Et andet SATS-puljeprojekt, som Sundhedstjenesten gennemfører, er "Godt for mig". Projektet er en indsats overfor overvægtige børn og unge i aldersgruppen 12-15 årige.

Projektarbejdet er iværksat med afsæt i de fire distriktsskoler og har i løbet af 2014 haft stor succes. Projektarbejdet fortsætter indtil medio 2015.

Tandplejen

Området viser et regnskabsresultat på 17,0 mio. kr. og det korrigerede budget udgør 17,5 mio. kr. Dvs. et samlet mindre forbrug på ca. 0,5 mio. kr., som overføres til 2015. Forbrugsprocenten er i 2014 97,0 %.

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR)

Området viser et samlet regnskabsresultat på 10,3 mio. kr. og det korrigerede budget udgør 10,2 mio. kr. Dvs. et samlet merforbrug på 0,1 mio. kr., som overføres til 2015. Forbrugsprocenten er i 2014 101,3 %.

PPR har i 2014 nedbragt det overførte medforbrug fra 2013 med 0,5 mio. kr. og følger positivt den planlagte afviklingsplan.

Note 9 – Afsluttede anlægsarbejder

Afsluttede anlægsarbejder under 2 mio. kr. som godkendes i forbindelse med regnskabet.

Afsluttede anlægsprojekter < 2 mio. kr. (1.000 kr.)	Korrigeret budget 2014	Forbrug 2014	Ultimosaldo 2014	Korrigeret Anlægs- bevilling	Mer- / mindre- forbrug
Økonomiudvalget - Anlæg	500,0	500,0	500,0	500,0	0,0
518 Innovatorium	500,0	500,0	500,0	500,0	0,0
Vej, Park og Kommunale bygninger - Anlæg	-322,5	-395,4	2.108,6	2.200,0	91,4
225 Byfornyelse - Ikke refusionsberet. udgifter	0,0	0,0	102,7	0,0	-102,7
250 Rundkørsler/vejkryds i åbent land	0,0	0,0	27,2	150,0	122,8
32 Østerdalen Toftlund	0,0	0,0	1,6	0,0	-1,6
376 Cykelsti Sønderstrand, Rømø	-81,9	-84,3	-2,4	0,0	2,4
452 Cykelsti Sdr. Landevej, Tønder	-439,5	-522,6	1.296,9	1.380,0	83,1
473 Bredebrohallens P-plads	31,4	47,9	516,5	500,0	-16,5
480 Kulturhuset Tønder, elevator	167,5	163,6	166,1	170,0	3,9
Miljø og natur - Anlæg	-16,8	221,4	3.135,0	2.897,0	-238,0
264 Nye spildevands-, affalds- og vandforsyningsplaner	-33,8	57,2	1.540,8	1.450,0	-90,8
381 Vandplan - Handleplan	-130,0	17,2	1.447,2	1.300,0	-147,2
515 Udskift. sluseporte v. Højer gl. sluse	147,0	147,0	147,0	147,0	0,0
Jordforsyning - Anlæg	0,0	818,3	532,3	0,0	-532,3
241 Juvrevej 999, Rømø (retssag)	0,0	112,3	294,5	0,0	-294,5
31 Erhvervsområde Øst, Skærbæk	0,0	0,0	-999,6	0,0	999,6
382 Markgade 48-50, Tønder	0,0	12,9	131,4	0,0	-131,4
459 Nørbyvænget Skærbæk del af matr. 319	0,0	-303,3	40,0	0,0	-40,0
488 Salg af tidl.børneh. Syrenvej 1, Bedsted	0,0	3,5	37,7	0,0	-37,7
489 Salg af tidl.børneh. Lundsbyvej 1a, Bedsted	0,0	-73,4	-39,5	0,0	39,5
490 Jernbanegade 2, Skærbæk	0,0	0,2	1,6	0,0	-1,6
528 Jernbanegade 11, Tønder tidl. fragtcentr	0,0	1.007,4	1.007,4	0,0	-1.007,4
529 Salg af tidl.toiletbyggn. Søndergade 4 b	0,0	11,9	11,9	0,0	-11,9
531 Conrad Hvidt sagen - erstatning	0,0	1.834,7	1.834,7	0,0	-1.834,7
535 Salg af del af matr. 89c Åspe	0,0	-91,2	-91,2	0,0	91,2
537 Salg af mart. 862 Dravedvej til fjernvarmen	0,0	-564,6	-564,6	0,0	564,6
538 Salg af mart. 2226a Dravedvej t.fjernv.	0,0	-1.093,1	-1.093,1	0,0	1.093,1
541 Snedkervej 4, Tønder erhvervsg. salg	0,0	-48,1	-48,1	0,0	48,1
97 Konsulentbistand jordforsyning	0,0	9,2	9,2	0,0	-9,2
Socialudvalget - Anlæg	50,0	40,2	40,2	50,0	9,8
517 Solgården Nedriv drivhus, mindre drivhus	50,0	40,2	40,2	50,0	9,8

Afsluttede anlægsprojekter < 2 mio. kr. (1.000 kr.)	Korrigeret budget 2014	Forbrug 2014	Ultimosaldo 2014	Korrigeret Anlægs- bevilling	Mer- / mindre- forbrug
Sundhedsudvalget - Anlæg	75,1	121,7	1.127,6	1.211,0	83,4
342 Frontløberprojekt - velfærdst. eget hjem	338,9	317,5	178,6	200,0	21,4
377 Virtuel genoptræning	-337,7	-260,2	598,5	651,0	52,5
424 Smartboard til planlæggere	73,9	64,4	350,6	360,0	9,4
Kultur- og Fritidsudvalget - Anlæg	600,0	594,8	594,8	600,0	5,2
503 Renovering af svømmehaller	600,0	594,8	594,8	600,0	5,2
Børn- og Skoleudvalget - Anlæg	2.201,9	2.230,7	3.926,6	2.941,0	-985,6
180 Server udskiftning skoler	0,0	0,0	1.011,9	0,0	-1.011,9
405 Tandplejen - Units + patientstole.	240,0	240,0	240,0	240,0	0,0
435 Sammenlægning af Østre og Vuggestuen	277,4	290,6	413,3	400,0	-13,3
464 Ventilation Distriktssk. Løgumkloster	1.696,0	1.696,0	1.696,0	1.751,0	55,0
491 Tønder Grundskole påbud	-11,5	4,0	565,5	550,0	-15,5
Afsluttede anlægsprojekter < 2 mio. kr. i alt	3.087,6	4.131,7	11.965,1	10.399,0	-1.566,1

Note 10

Personaleoversigt (antal heltidsansatte medarbejdere)	Regnskab 2010	Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Regnskab 2014
Byudvikling, bolig og Miljøforanstaltninger	30,5	28,3	32,7	32,3	35,6
Forsyningsvirksomheder m.v.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Transport og infrastruktur	83,9	73,9	72,0	69,1	61,0
Undervisning og kultur	768,2	707,4	623,5	602,1	623,6
Sundhedsområdet	72,2	79,5	74,5	67,3	68,8
Sociale opgaver og beskæftigelse	2.110,4	1.977,7	1.914,8	1.865,4	1.809,8
Fællesudgifter og administration	426,9	418,6	416,3	414,6	414,9
I alt	3.492,0	3.285,4	3.133,8	3.050,8	3.013,6

I forhold til 2013 er antallet af helårsansatte reduceret med 37.

Ændringerne er primært sket på følgende områder

- Tilbud til voksne med særlige behov er reduceret
- Skoleområdet er udvidet

Note 11 Overførte bevillinger og rådighedsbeløb

Overførte bevillinger og rådighedsbeløb (1.000 kr.)	Overført fra 2010 til 2011	Overførsel fra 2011 til 2012	Overførsel fra 2012 til 2013	Overførsel fra 2013 til 2014	Overførsel fra 2014 til 2015
DRIFT					
Økonomiudvalget	1.294	10.685	14.519	14.207	14.539
Erhverv	490	368	710	4.087	729
Beredskab	358	-6	0	-1.193	-320
Administration	446	10.886	13.809	11.313	13.131
Centrale puljer	0	-563	0	0	0
Befordring					1.000
Teknik og Miljøudvalget	1.898	-1.609	-1.491	3.682	7.131
Vej, park og kommunale bygninger	1.410	-956	-1.199	452	5.147
Miljø og Natur	185	162	-742	769	834
Jordforsyning	0	-215	-120	-126	0
Entreprenøraftdelingen	303	-600	570	2.587	1.150
Socialudvalget	-2.782	5.255	-337	1.206	-951
Voksen/Social	-2.782	5.255	-337	1.206	-951
Sundhedsudvalget	461	3.831	1.339	3.897	7.554
Sundhed	626	1.114	-747	684	2.120
Pleje og Omsorg	-165	2.717	2.086	3.213	5.434
Kultur og Fritidsudvalget	2.594	1.451	2.225	2.618	5.233
Kultur	917	231	165	1.003	1.601
Fritid og Idræt	2.004	943	1.707	1.248	1.071
Landdistrikter	-327	278	352	367	2.562
Arbejdsmarkedsudvalget	0	1.224	2.957	0	1.089
Arbejdsmarkedsforanstaltning	0	1.224	2.957	0	1.089
Børn og Skoleudvalget	317	13.196	10.384	11.239	7.659
Uddannelse	-1.787	6.285	7.658	6.420	2.812
Dagtilbud	2.630	4.436	2.271	3.208	4.389
Forebyggelse og anbringelse	-526	2.476	454	1.611	458
Serviceudgifter i alt	3.782	34.033	29.596	36.849	42.254
Borgerservice - overførselsudgifter	0	897	9.530	352	0
Centrale puljer - Overførselsudgifter *)	0	0	0	1.693	4.700
Førtidspensioner m.v., overførselsudg.	0	1.600	0	1.600	0
Kontante ydelser, overførselsudgifter	0	35.664	0	411	0
Driftsudgifter til aktivering, overf.udg.	768	-32.535	0	0	667
Forsikrede ledige	21.286	9.806	0	0	0
Uddannelse, Overførselsudgifter	0	0	0	-186	0
Forebyggelse og anbring., overførs.udg.	-87	0	0	-304	0
Indkomstoverførsler i alt	21.967	15.432	9.530	3.565	5.367
Overført driftsbevillinger i alt **)	25.749	49.465	39.126	40.414	47.621

Overførte bevillinger og rådighedsbeløb (1.000 kr.)	Overført fra 2010 til 2011	Overførsel fra 2011 til 2012	Overførsel fra 2012 til 2013	Overførsel fra 2013 til 2014	Overførsel fra 2014 til 2015
ANLÆG					
Økonomiudvalget - Anlæg	11.836	6.907	6.428	9.653	22.519
Vej, Park og Kommunale bygninger - Anlæg	18.065	14.729	15.663	12.405	24.523
Miljø og natur - Anlæg	0	997	927	204	1.450
Jordforsyning - Anlæg	2.056	3.894	1.367	-1.222	-2.717
Socialudvalget - Anlæg	314	1.854	24	-3.002	-942
Sundhedsudvalget - Anlæg	18.969	10.033	2.663	9.061	5.944
Kultur- og Fritidsudvalget - Anlæg	4.426	3.679	7.444	10.067	6.998
Arbejdsmarkedsudvalget - Anlæg	0	0	0	655	-5
Børn- og Skoleudvalget - Anlæg	11.260	10.802	8.689	9.653	3.007
Overførte anlægsbevillinger i alt	66.926	52.895	43.204	47.474	60.776

*) Hovedparten af overførslerne vedr. Indkomstoverførsler fra 2014 til 2015 er lagt i en pulje på Økonomiudvalgets område

***) Der overføres 4,6 mio. kr. fra drift til anlæg.

Note 12

Anlægsoversigt (1.000 kr.)	Grunde	Bygninger	Tekniske anlæg m.v.	Inventar m.v.	Materielle anlægs- aktiver under udførelse m.v.	Immaterielle anlægs- aktiver	I alt
Kostpris pr. 1. januar 2014	123.472	923.236	64.537	46.672	88.455	0	1.246.372
Tilgang	0	219	4.002	6.710	69.597	0	80.527
Afgang	0	0	0	0	0	0	0
Overført	0	11.667	0	0	-11.667	0	0
Kostpris 31. december 2014	123.472	935.122	68.539	53.382	146.385	0	1.326.900
Opskrivninger 1. januar 2014	0	606	0	0	0	0	606
Årets opskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Opskrivninger afhændede aktiver	0	0	0	0	0	0	0
Opskrivninger 31. december 2014	0	606	0	0	0	0	606
Ned- og afskrivninger 1. januar 2014	0	-260.826	-29.995	-36.959	0	0	-327.780
Årets afskrivninger	0	-32.843	-6.247	-8.553	0	0	-47.643
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Af- og nedskrivninger afhændede aktiver	0	0	0	0	0	0	0
Ned- og afskrivninger 31. december 2014	0	-293.669	-36.243	-45.513	0	0	-375.426
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2014	123.472	642.059	32.296	7.868	146.385	0	952.079

Afskrivning over (antal år):	0	15-50	3-30	3-5	0	5
Finansielt leasede aktiver udgør			2.305			
Værdi af aktiver tilhørende selvejende institutioner	1.343	8.391				

Samlet ejendomsvurdering ultimo 2014 udgør 1,128 mia. kr.

Note 13

Langfristede tilgodehavender vedr. aktier, ejerandele og andelsbeviser	Bogført beløb (1.000 kr.)	Ejerandel	Indre værdi	Kommunal andel
TARCO A/S	0,1	x		
KMD A/S	41,2	x		
A/S plantningsselskabet Sønderjylland	0,8	x		
Forskerpark SYD A/S	100,0	x		
IGS Center A/S, Rødding	2,0	x		
Affaldsregion Nord	3.302,0		x	
Tønder Forsyning	602.325,0		x	
Jordkøbsnævn	7.908,9			x
Den selvejende Institution Tønderhallerne	250,0			x
I alt	613.930,1			

Note 14

Ifølge budget- og regnskabssystemet for kommuner skal der på visse langfristede udlån og tilgodehavender foretages nedskrivning mod forventet tab eller værdiansættes til 0 kr.

På følgende områder er der således forskel mellem den nominelle og den regnskabsmæssige værdi:

Nedskrivning mod forventet tab (1.000 kr.)	Nominel værdi	Regnskabsmæssig værdi
Udlån til beboerindskud	9.259	8.971
Indskud i Landsbyggefonden	88.192	0
Andre langfristede udlån og tilgodehavender	-2.331	-2.339
I alt	95.120	6.632

Den samlede værdiregulering i regnskabet udgør 88.488 t.kr.

Note 15

På baggrund af Indenrigsministeriets indskærpelse har kommunen indarbejdet mellemværende med forsyningsområdet affald i balancen – desuagtet, at aktiviteten er udlagt i det selvstændige selskab Tønder Affald A/S.

Da forholdet ikke skal medføre en forøgelse af kommunens aktiver, er indarbejdelsen udelukkende sket ved en ændret præsentation i regnskabet, hvor der er lavet en teknisk modpost under de langfristede tilgodehavender, så der ikke præsenteres for store aktiver.

Mellemværendet med forsyningsområdet udgør 34.628 t.kr.

Note 16

Note Udvikling i egenkapital		(1.000 kr.)
Egenkapital primo:		-694.077
Udvikling i modpostkonti til aktiver mv.		-37.165
+/- Udvikling i modposter til selvejende institutioners aktiver		442
+/- Udvikling i modposter til skattefinansierede aktiver		-37.607
Resultat ifølge regnskabsopgørelse		-29.431
Direkte posteringer på balancekontoen, inkl.		-20.579
+/- Netto regulering Landsbyggefond og nedskrivning		592
+/- Opskrivning af aktier og andelsbeviser		-59
+/- Resultat forsyningsområdet affald		-4.550
* +/- Øvrige værdireguleringer		-2.848
** +/- Afskrivninger		3.173
+/- Hensættelse pension og feriepenge		-16.887
Egenkapital ultimo:		-781.252

(+ er formindelse af egenkapital, - er forøgelse af egenkapital)

* Øvrige værdireguleringer består væsentligst af diverse vedr. pantebreve, billån, ældreboliger, kontanthjælp mm.

** Afskrivninger godkendt af Kommunalbestyrelsen (1.971 t.kr.), Økonomichef (603 t.kr.) og afskrivninger via debitorsystem (599 t.kr.)

Note 17

Langfristet gæld (1.000 kr.)	Primo 2014	Ultimo 2014
Selvejende institutioner med overenskomst	617	617
Kommunekredit	214.909	231.637
Pengeinstitutter	12.300	10.582
Ældreboliger	209.490	202.440
Finansielt leasede aktiver	2.782	2.305
Indenlandsk kreditor	32.254	32.254
Langfristet gæld i alt	472.352	479.836

Ændring af låneportefølje

Der er i 2014 optaget et lån vedrørende låneramme 2013.

Låneramme

Kommunens låneramme er i 2014 opgjort til 29,2 mio. kr. I budget 2015 er afsat 23 mio. kr. til lånoptagelse primo 2015.

Note 18

Oversigt garantiforpligtelser, eventualforpligtelser og -rettigheder (1.000 kr.)	31.12.2014	31.12.2013
Kautions- og garantiforpligtelser		
Støttet boligbyggeri	226.721	235.640
Højer Andelsboligforening	9.028	
Løgumkloster Andelsboligforening	9.863	
Skærbæk Boligforening	38.204	
Toftlund Andels Boligforening	20.325	
Tønder Andelsboligforening	53.214	
Tønder Boligselskab	14.090	
Tønder Ældreboligselskab	46.579	
Selvejende institutioner	20.594	
Private andelsboligforeninger	14.825	
Byfornyelse	8.777	9.137
Højer, Rudbøl Sdr. Sejerslev, Østerby	5.454	
Bredebro	1.061	
Løgumkloster	309	
Tønder	1.954	
Fritidsfaciliteter og private skoler	18.111	19.316
Idrætsfaciliteter	10.366	
Andre fritidsfaciliteter	191	
Efterskoler	7.554	
Forsyningsselskaber	340.386	311.153
Vandværker	45.735	
Kraftvarmeværker, fjernvarmeselskaber	151.326	
Spildevandsselskab	76.232	
Affaldsselskab	25.115	
Havne	41.978	
Øvrige	4.010	3.769
Udbetaling Danmark	4.010	
Kautions- og garantiforpligtelser i alt	598.006	579.016

Oversigt garantiforpligtelser, eventualforpligtelser og -rettigheder (1.000 kr.)	31.12.2014	31.12.2013
Eventualforpligtelser		
Højer Design Efterskole (kassekredit max.)	3.700	
Tønder Festival Fond (kassekredit max.)	1.000	
Eventualforpligtelser i alt	4.700	6.835
Eventualrettigheder		
Solgården, Bedsted (tinglyst deklARATION v. ændret brug)	200	
Indskud i støttet boligbyggeri (tinglyste pantebreve - Landsbyggefond)	88.192	
Eventualrettigheder i alt	88.392	87.800

Kommunen er også forpligtet til at indgå i eventuelt ikke afdækkede forpligtelser vedrørende Rønmø Havn, hvis denne på sigt ikke kan hvile-i-sig-selv og dermed må ophøre som selvstyre havn.

Note 19

Rente-swapaftaler							(1.000 kr.)
Modpart	Oprindelig hovedstol	Rente	Restløbetid	Valuta	Markeds-værdi*	Restgæld	
Danske Bank	22.363	3,65%	01.07.2020	DKK	-1.078	10.582	
KommuneKredit	72.661	2,41%	30.12.2030	DKK	-6.687	63.379	

*Hvis de enkelte swap's realiseres vil positive markedsværdier være gunstige for kommunen, mens negative markedsværdier vil give et tab.

Opgaver udført for andre myndigheder

Der er ikke udført opgaver for andre myndigheder.

Bilag A

Efterfølgende afsnit beskriver kommunens regnskabspraksis i forhold til åbningsbalancen og regnskab 2014.

Anvendt regnskabspraksis

Generelt

Tønder kommunes regnskab aflægges i henhold til gældende lovgivning og efter de retningslinjer, der er fastlagt af Indenrigsministeriet (IM) i Budget- og Regnskabssystem for kommuner.

Regnskabet aflægges som et totalregnskab, der omfatter alle drifts-, anlægs- og kapitalposter. I regnskabet indgår tillige udgifter, indtægter, aktiver og gæld vedrørende de selvejende institutioner, som kommunen har driftsoverenskomst med.

Ændringer i anvendt regnskabspraksis i forhold til foregående år

Regnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

God bogføringsskik

Kommunens bogføring skal foretages i overensstemmelse med god bogføringsskik.

Den gode bogføringsskik kan beskrives som den praksis, der til enhver tid anses for god skik og brug blandt kyndige og ansvarsbevidste fagfolk inden for bogføringsområdet.

Det er en forudsætning for god bogføringsskik, at reglerne i Budget- og Regnskabssystem for Kommuner samt øvrige relevante forskrifter er fulgt.

Regnskabsmaterialet omfatter de faktiske registreringer, herunder transaktionsspor, beskrivelser af bogføringen, herunder aftaler om elektronisk dataudveksling, beskrivelser af systemer til at opbevare og fremfinde opbevaret regnskabsmateriale, bilag og anden dokumentation, oplysninger i øvrigt, som er nødvendige for kontrolsporet, regnskaber samt revision.

Driftsregnskab

Indregning af indtægter, udgifter og omkostninger

Indtægter indregnes så vidt muligt i det regnskabsår, de vedrører, jf. transaktionsprincippet.

Driftsudgifter i regnskabsopgørelsen indregnes i det regnskabsår, de vedrører, jf. transaktionsprincippet, forudsat at de er kendte for kommunen inden udløbet af supplementsperioden, der slutter 31. januar i det nye regnskabsår.

Anlægsudgifter indregnes i regnskabsopgørelsen i de regnskabsår, hvori anlægsudgiften afholdes.

Præsentation i udgiftsregnskabet

Præsentation af kommunens årsregnskab tager udgangspunkt i det udgiftsbaserede regnskab. Årsregnskabets primære funktion er at kunne sammenholde regnskabet med budgettet, der er opgjort efter udgiftsbaserede principper.

Årsregnskabet indeholder en afrapportering af kommunens resultat og præsentation af kommunens væsentlige faglige resultater og aktivitetsniveau.

Ekstraordinære poster

Her beskrives eventuelle driftsmæssige dispositioner, som er ekstraordinære for det pågældende regnskabsår.

Der sondres mellem indtægter og omkostninger afledt af kommunens primære og ekstraordinære aktivitet. Sidstnævnte vedrører aktiviteter, der ikke forventes at være tilbagevendende, og som ikke har sammenhæng til den ordinære aktivitet, fx ekstraordinære tab afledt af naturkatastrofer, ekstraordinær afhændelse af aktiver, ekspropriationer eller lignende.

Bemærkninger til regnskabet

Styrelsesloven fastsætter, at årsregnskabet i fornødent omfang skal være ledsaget af bemærkninger, navnlig vedrørende væsentlige afvigelser mellem bevillings- og regnskabsbeløb.

Der udarbejdes bemærkninger til driftsindtægter og udgifter i forhold til budgettet på bevillingsniveau.

Der skal også udarbejdes bemærkninger til regnskabet i tilfælde, hvor der nok er overensstemmelse mellem regnskabs- og bevillingsbeløb, men hvor de aktiviteter eller formål, som var forudsat ved bevillingsafgivelsen, ikke er realiseret.

Balancen

Præsentation af balancen

Formålet med balancen er at vise kommunens aktiver og passiver opgjort henholdsvis ultimo regnskabsåret og året før, idet der ved passiver forstås summen af egenkapital og forpligtelser.

Der er af IM fastsat formkrav til, hvordan balancen skal udarbejdes.

Materielle anlægsaktiver

Aktiver indregnes som hovedregel i balancen til kostpris og afskrives over den forventede levetid. Ejendomsretten dokumenteres via bogførte fakturaer og leasingaftaler mv.

Ejendomsretten til de i balancen indregnede grunde og bygninger er dokumenteret via elektronisk indhentede tingbogsattester.

Aktiver med en levetid på 1 år eller derunder - samt aktiver under 100.000 kr. - afskrives straks og registreres således ikke i anlægskartoteket.

Indretning af lejede lokaler samt anlæg, driftsmateriel og inventar, herunder it-udstyr, måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Udgifter på over 100.000 kr., der medfører en væsentlig forbedring af et aktivs egenskaber eller en væsentlig forlængelse af et aktivs levetid, aktiveres sammen med det pågældende aktiv og afskrives over den nye levetid. Udgifter til mindre reparationer og lignende, som ikke har væsentlig indflydelse på aktivets levetid eller egenskaber i øvrigt, udgiftsføres i det regnskabsår, hvori de afholdes.

Grunde og bygninger

Ejendomme anskaffet før 1. januar 1999 værdiansættes pr. 1. januar 2007 til ejendomsvurderingen for ejendommen pr. 1. januar 2004 fratrukket afskrivninger frem til 1. januar 2007.

Bygninger og grunde anskaffet efter 1. januar 1999 indregnes til anskaffelsespris med fradrag af afskrivninger. Der afskrives ikke på grunde.

Øvrige materielle anlægsaktiver

Øvrige materielle anlægsaktiver er indregnet til anskaffelsespris med fradrag af afskrivninger.

Levetider er fastlagt til følgende:

Aktivtype	Levetid pr. 01.01.07	Levetid efter 01.01.07
* Bygninger:		
* Administrative formål	50 år	45 - 50 år
* Forskellige serviceydelser	30 år	25 - 30 år
* Diverse formål	15 år	15 år
* Tekniske anlæg	20 - 100 år	20 - 30 år
* Maskiner	15 år	10 - 15 år
* Specialudstyr	10 år	5 - 10 år
* Transportmidler	8 år	5 - 8 år
* IT	3 år	3 år
* Inventar	5 år	3 - 5 år

Såfremt der er afvejet fra levetiderne udmeldt af IM, er dette anført som note til anlægsnoten i regnskabet.

For enkelte aktiver fastsættes ved anskaffelsen en forventet scrapværdi, der ikke afskrives.

Der afskrives ikke på materielle anlæg under udførelse. Først når anlægget er ibrugtaget, påbegyndes afskrivning over anlæggets forventede levetid.

Infrastrukturelle anlægsaktiver (veje, signalanlæg, broer mv.) samt ikke-operationelle anlægsaktiver (arealer til rekreative formål samt naturbeskyttelses- og genopretningsformål) indregnes ikke i balancen.

Finansielt leasede anlægsaktiver

Leasingkontrakter for materielle anlægsaktiver, hvor Tønder Kommune har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten (finansiell leasing), registreres i anlægskartoteket og indregnes til kostprisen.

Kostprisen måles som den laveste af enten dagsværdien af det leasede aktiv eller nutidsværdien af minimumsleasingydelse med tillæg af omkostninger.

Dagsværdien er det beløb, som et aktiv forventes at kunne omsættes til ved en handel mellem uafhængige parter.

Minimumsleasingydelserne svarer typisk til de fremtidige leasingydelser, som Tønder Kommune er forpligtet til at betale i leasingperioden. Ved beregning af nutidsværdien heraf anvendes den interne rente i leasingkontrakten som diskonteringsfaktor, hvis denne er tilgængelig. Ellers anvendes Tønder Kommunes alternative lånerente.

Finansielt leasede anlægsaktiver afskrives over den forventede levetid, der fastsættes efter typen af aktiv.

Materielle anlægsaktiver under udførelse

Igangværende materielle anlægsaktiver værdiansættes til de samlede afholdte omkostninger på balancetidspunktet.

Immaterielle anlægsaktiver

Immaterielle anlægsaktiver afskrives lineært over maksimalt 10 år. Ved kontrakter, aftaler og lignende anvendes så vidt muligt den gældende kontraktperiode.

Finansielle anlægsaktiver - Aktier og andelsbeviser

Andele af interessentskaber, som Tønder Kommune har medejerskab til, indgår i balancen med den andel af virksomhedernes indre værdi, jf. senest foreliggende årsregnskab, som svarer til kommunens ejerandel.

For noterede aktier foretages indregningen til kursværdien pr. 31. december og for ikke noterede aktier og andre kapitalandele (andelsbeviser og lignende), foretages indregningen efter indre værdis metode.

Finansielle anlægsaktiver - Langfristede tilgodehavender

Tilgodehavender er optaget i balancen til nominal værdi under de respektive regnskabsposter her til. Der nedskrives til imødegåelse af forventede tab til nettorealiseringsværdien.

Omsætningsaktiver - varebeholdninger

Udgifter til indkøb af råvarer, hjælpematerialer samt andre forbrugsvarer udgiftsføres på anskaffelsestidspunktet.

Der foretages registrering af varebeholdninger over 1 mio. kr. og/eller beholdninger med væsentlige forskydninger i lagerets størrelse fra år til år.

Varelagre mellem 100.000 kr. og 1 mio. kr. registreres, hvis der sker forskydninger i varelageret, som vurderes som væsentlige.

Varebeholdning måles til kostpris efter FIFO-princippet (**F**irst **I**n **F**irst **O**ut).

Omsætningsaktiver - fysiske aktiver til salg (grunde og bygninger)

Grunde og bygninger til salg er opskrevet til forventet salgspris.

Fysiske aktiver til salg måles til kostpris eller nettorealiseringsværdi, hvor denne er lavere.

Der kan foretages opskrivning til den forventede salgspris.

Omsætningsaktiver - tilgodehavender

Udgifter og indtægter afholdt inden regnskabsårets udgang, men som vedrører efterfølgende regnskabsår, er klassificeret som periodeafgrænsningspost under omsætningsaktiver – tilgodehavender.

Indtægter som vedrører indeværende regnskabsår, men som først betales i det efterfølgende regnskabsår er klassificeret som kortfristet tilgodehavende.

Omsætningsaktiver – værdipapirer

Værdipapirer omfatter beholdninger af kortfristede værdipapirer, der uden hindring kan omsættes til likvide beholdninger, og hvorpå der kun er ubetydelig risiko for værdiændringer. Værdipapirer indregnes til dagsværdi (kurs) på balancedagen.

Egenkapital

I egenkapitalen er også indeholdt selvejende institutioner, som kommunen har indgået driftsoverenskomst med og en modpost for modtagne donationer til anskaffelse af aktiver.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser indregnes i balancen, når kommunen på balancedagen har en retslig eller faktisk forpligtelse, som resultat af en tidligere begivenhed, og det er sandsynligt, at afviklingen heraf vil medføre et træk på kommunens økonomiske ressourcer, og der kan foretages en pålidelig løbsmæssig måling af forpligtelsen.

Pensionsforpligtelser, der ikke er forsikringsmæssigt afdækkede vedrørende tjenestemandsansatte og ansatte på tjenestemandslignende vilkår, optages i balancen under forpligtelser. Kapitalværdien af pensionsforpligtelsen er beregnet aktuarmæssigt ud fra forudsætninger fra IM.

Minimum hvert 5 år foretages en aktuarmæssig beregning af pensionsforpligtelsen vedrørende tjenestemænd. IM har fastlagt en pensionsalder på 62 år og opgørelsesrente på 2 %.

Hensatte forpligtelser vedrørende eksempelvis miljøforurening, indfrielse af garantier til enkelt personer i henhold til social-/boliglovgivning, retssager og erstatningskrav, bonusbetalinger vedrørende jobcentre, åremålsansættelser og arbejdsskadeforpligtelser indregnes på balancen til den løbende ydelses kapitaliserede værdi opgjort pr. forpligtelse.

Fratrædelsesbeløb ved udløb af åremålsansættelser optages til nominel værdi i overensstemmelse med de indgåede aftaler.

Opmærksomheden henledes på, at miljøforpligtelser forlods/primært er indregnet ved at foretage nedskrivning af grundværdien.

Langfristede gældsforpligtelser

Langfristet gæld til realkreditinstitutter og andre kreditinstitutter er optaget med restgælden på balancetidspunktet.

Den kapitaliserede restleasingforpligtelse vedrørende finansielt leasede anlægsaktiver indregnes i balancen som en gældsforpligtelse.

Andre gældsforpligtelser, som omfatter gæld til leverandører, andre myndigheder samt anden gæld, måles til nominel værdi.

Gæld i udenlandsk valuta reguleres til kursen ultimo regnskabsåret.

Kortfristet gæld

Kortfristet gæld til pengeinstitutter, staten, kirken, leverandører, andre kommuner og regioner optages med restværdien på balancetidspunktet.

Noter til driftsregnskab og balance

Der er udarbejdet noter til henholdsvis driftsregnskab og balance i det omfang, der er væsentlige forhold, som bør belyses, og/eller IM har stillet krav om noteoplysning/ regnskabsbemærkning.

Tønder Kommunalbestyrelse 2014 - 2017

Borgmester
Laurids Rudebeck (V)

Viceborgmester
Bent Åbling Paulsen (O)

2. viceborgmester
Henrik Frandsen (V)

Økonomiudvalget

Formand
Laurids
Rudebeck (V)

Næstformand
Preben
Linnet (V)

Henrik
Frandsen (V)

Mathias
Knudsen (V)

Henning
Schmidt (C)

Lars
Rytter (A)

Palle
Graversgaard (A)

Arbejdsmarkedsudvalget

Formand
Susanne
Linnet
(V)

Næstformand
Søren E.
Skov
(F)

Bent
Åbling Paulsen
(O)

Jens
Nissen
(A)

Allan
Skjøth
(V)

Formand
Kim Printz
Ringbæk
(A)

Næstformand
Jan Voss
Hansen
(O)

Leif
Høeg
Jensen
(V)

Jens
Møller
(V)

Holger
Petersen
(O)

Socialudvalget

Børn- og Skoleudvalget

Formand
Henrik
Mehlsen
(A)

Næstformand
Leif
Høeg
Jensen
(V)

Allan
Skjøth
(V)

Poul Erik
Kjær
(V)

Louise
Thomsen
(S)

Formand
Irene Holk
Lund
(V)

Næstformand
Lisbeth
Bang
Pedersen
(V)

Jan Voss
Hansen
(O)

Marit
Jessen
Rüdiger
(S)

Birthe Haag
Frikke
(I)

Sundhedsudvalget

Kultur- og Fritidsudvalget

Formand
Jørgen
Popp
Petersen
(S)

Næstformand
René
Andersen
(V)

Jens
Møller
(V)

Poul Erik
Kjær
(V)

Flemming A.
Gjelstrup
(A)

Formand
Bo Jessen
(V)

Næstformand
René
Andersen
(V)

Frede
Jensen
(A)

Niels F.
Dahlmann
(V)

Thorkild
Petersen
(O)

Teknik- og Miljøudvalget

toender.dk

